

LEOPOLD

3/2021

DNES

***...vráťme uniformám
a najmä ich nositeľom
úctu, akú mali kedysi...***

V budove starého úradu vzniknú priestory pre obyvateľov

Prestahovanie kancelárií do novej budovy mestského úradu koncom júna odštartovalo rekonštrukciu starých priestorov úradu, ktorá je už v plnom prúde. Okrem úpravy exteriéru a priľahlého chodníka sa už pracuje aj v interiéri a na streche. Nový mestský úrad a jeho priestory vám predstavíme v nasledujúcom čísle časopisu.

Robotníci už v priestoroch starého úradu odstraňujú podlahy, dlažbu, menia strechu a búrajú vnútorné priečky. Po skončení prác sa sem totiž presťahuje mestská knižnica, ktorá v súčasnosti sídli na Štúrovej ulici v priestoroch bývalej policajnej stanice. Mesto plánuje v starej budove vytvoriť modernú a priestorovo „vzdušnú“ knižnicu, preto sa musia odstrániť múry medzi starými kancelárkami, aby vznikol veľký otvorený priestor. Budú v ňom police na knihy, ale aj stoly s počítačmi. Okrem knižnice tu vznikne miesto aj pre aktivity leopoldovských organizácií a klubov.

Rekonštrukcia starého úradu okrem spomínaných pozitív umožní vytvoriť v exteriéri viac parkovacích miest na komfortnejšie parkovanie, ktoré bolo pri pôvodnom mestskom úrade vždy problematické. Vďaka novému chodníku a parkovacím miestam bude priestor bezpečnejší aj pre chodcov. Medzi budovami nového a starého úradu (budúcej knižnice) budú vysadené stromy, zelená stena a vznikne tam malé námestie s lavičkami a pitnou vodou. Sem sa umiestni aj úradná tabuľa, ktorá sa v súčasnosti nachádza v parku, pred obchodom Terno. *„Veľmi sa tešíme, že aj budova starého úradu zostane naďalej slúžiť občanom mesta. Rozšíri sa tak portfólio priestorov, ktoré môžu využívať občania na svoje aktivity. Leopoldov je pomerne malé mestečko, napriek tomu sa môžeme pýšiť pomerne bohatou základňou mestských organizácií, združení a klubov, ktoré svojou činnosťou obohacujú život v našom meste. A ja verím, že ocenia nové priestory, ktoré im môžu uľahčiť plánovanie a realizáciu stretnutí a aktivít, ktoré organizujú,“* vysvetľuje primátorka Terézia Kavuliaková.

(mk)

Očkovalo sa aj v našom meste

Jednou z možností, ako ochrániť seba a svojich blízkych pred covidovým ochorením, je očkovanie. Vlastne je to asi jediná možnosť, ak človek nechce z obavy pred nakazením sa stráviť život v karanténe a izolácii. Mnohí občania sa už nechali zaočkovať vo veľkokapacitných očkovacích centrách, iní ich služby nemohli využiť kvôli doprave. Ešte na konci apríla ponúkol Trnavský samosprávny kraj možnosť vyslania mobilnej očkovacej jednotky aj do miest a obcí na území kraja, ktoré by boli schopné osloviť svojich obyvateľov a zabezpečiť podmienky ich zaočkovanie. Určené bolo pre občanov nad 70 rokov, imobilných občanov nad 60 rokov, ale aj ich sprievodcov. „O možnosti sme informovali dostupnými spôsobmi a napokon tento typ očkovania využilo 45 obyvateľov mesta. Očkovanie sa uskutočnilo v bývalej malej telocvični základnej školy, aby boli splnené podmienky epidemiologickej bezpečnosti, a imobilných občanov trojčlenná osádka mobilnej očkovacej jednotky navštívila priamo v domácnosti,“ poznamenala pracovníčka MsÚ Ludmila Blašková, ktorá mala na starosti kontaktovanie a informovanie záujemcov, doručovanie tlačív a organizáciu očkovania. Záujemcovia boli zaočkovaní vakcínou Pífeizer prvý raz 31. mája a druhý raz mobilná očkovacia jednotka do Leopoldova prišla 28. júna. Hoci na prvý termín prišla jednotka s meškaním, preočkovanie sa uskutočnilo pohotovo a bez najmenších problémov.

(jh)

Príďte sa pozrieť na hviezdy pod hviezdami

V ostatné roky sa leopoldovské leto spája s obľúbeným projektom s názvom Letné noci pod hviezdami. A dnes, vzhľadom na protiepidemické opatrenia a hrozbu šírenia sa koronavírusu, predstavuje jedno z príjemných, ale aj bezpečných spoločenských podujatí. Tak neváhajte, zoberte si deku, niečo drobné a dobré pod zub, pre istotu aj repelent proti komárom a príďte do letného kina pod holým nebom v príjemnom prostredí mestského parku na leopoldovskom námestí. Návštevníci však budú musieť vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu a s tým súvisiace nariadené opatrenia rátať s niekoľkými úpravami: areál vyčlenený na sledovanie projekcie je ohraničený a pracovníčky mestského úradu musia zapísať kontakt na každého návštevníka. Organizátori však veria, že to nijakým spôsobom neovplyvní príjemný dojem z filmového letného večera.

Premietať sa začína počas vybraných dní vždy po zotmení, o 21,30 h. Počas prvého júlového piatka a soboty si už návštevníci mohli pozrieť novú českú komédiu Šťěstí je krásná věc a americkú drámu s prvkami komédie Green Book. V piatok 16. júla má letné kino v ponuke českú komediálnu drámu Teroristka a v sobotu vysiela anglickú hudobnú komédiu Yesterday. Po hodových slávnostiach letné kino privíta divákov v piatok 13. augusta s ponukou anglickej komédie 100 vecí a jeho virtuálne brány sa zatvoria 14. augusta odvysielaním česko-slovenskej komediálnej drámy Príliš osobná známosť.

(jh)

Leto bude v Leopoldove patriť opravám ciest

Dočkáme sa aj opravenej cesty na Štrkovku

V súčasnosti prebieha súťaž na realizáciu opráv výtlkov v našom meste, na ktorú zastupiteľstvo vyčlenilo viac ako 70 000 eur. Ako uvádza investičná referentka K. Bajtalová, koncom júla predpokladajú podpísanie zmluvy s dodávateľom a samotná realizácia opráv bude prebiehať v auguste. Plánuje sa opravovať Gojdičova a Hurbanova ulica, ktoré sú z hľadiska kvality ciest momentálne v najhoršom stave. Nachádzajú sa tu sieťové výtlky – sieťové praskliny – ktoré demolujú veľké časti vozovky. V rámci opráv ciest sa bude riešiť stojatá voda pri bytových domoch na uliciach Štúrovej a Gojdičovej, kde sa popri oprave spevnených plôch bude realizovať aj nové kontajnerové stojisko. Opravy sa napokon budú dotýkať aj ďalších ulíc – Gucmanovej, Murgašovej, Nádražnej a Hviezdoslavovej.

Tým sa však opravy ciest v Leopoldove nekončia. Po náročných rokovaniach na mestskom zastupiteľstve poslanci schválili aj rekonštrukciu cesty na Štrkovku vo výške viac ako 100 000 eur. Túto tému riešilo mestské zastupiteľstvo už viackrát, vždy sa však odložila a uprednostnili sa iné investície. Ale tentoraz zámer podporila aj skutočnosť, že majitelia chatiek spísali petíciu, ktorou jasne vyjadrili svoj záujem o to, aby sa cesta opravila. „Tému cesty na Štrkovku sme na zastupiteľstve riešili už viackrát, poslanci mali na potrebu tejto investície rôzne názory. Tento raz sa však zhodli. Je ťažké v rámci rozpočtu rozdeliť financie tak, aby sme peniaze investovali naozaj tam, kam treba. Napriek tomu sa o to všetci, ja aj poslanci, snažíme. V tomto prípade však zohralo svoju úlohu aj to, že Štrkovka je v rámci našej lokality jedným z najvyhľadávanejších miest. Navyše, keďže nám neprešiel projekt cyklotrás, lepšie podmienky pre cyklistov budujeme pomalším tempom, ako by sme chceli. Veríme, že práve oprava cesty na Štrkovku môže v budúcnosti podporiť úsilie napojiť na túto cestu cyklotrasu do Hlohovca,“ vysvetľuje primátorka Terézia Kavuliaková.

Na vyše kilometrovom úseku od železničnej zastávky pri väznici až po chatovú oblasť vznikne nová asfaltová cesta, ktorá bude široká štyri metre. Budú na nej vybudované štrkové miesta na vyhýbanie, aby mali autá možnosť uhnúť sa vozidlu, ktoré ide oproti. Pôvodne sa rokovalo o ceste širokej tri a pol metra, napokon však zastupiteľstvo pristúpilo k jej rozšíreniu z dôvodu lepšej premávky. Cesta však nebude prioritne určená pre autá, jej

využitie sa v prvom rade bude orientovať na cyklistov. Túto skutočnosť sa mesto bude usilovať presadiť najmä vo forme dopravných značiek, ktoré upozornia vozidlá na prednosť pre cyklistov a z cesty úplne vylúčia ťažkú dopravu. Samotná realizácia bude prebiehať v dvoch etapách. Prvá asfaltová vrstva vyrovná najproblematickejšie miesta na súčasnej ceste. Až po nej sa bude nanášať druhá vrstva, aby sa čo najviac predĺžila jej životnosť. Začiatok rekonštrukcie je naplánovaný na august. Obyvatelia mesta v tomto čase budú musieť počítať s tým, že v priebehu jedného, prípadne dvoch dní bude cesta úplne odstavená. O odstávke bude mesto včas informovať prostredníctvom mestského rozhlasu, webovej stránky, aplikácie Správy o meste a sociálnych sietí.

Ako je to s cyklotrasami?

Oprava cesty na Štrkovku je vnímaná aj ako istá náhrada za zatiaľ nerealizovaný projekt cyklotrás, ktorému zamestnanci mesta venovali veľkú pozornosť a úsilie. Bohužiaľ, tento projekt nebol podporený a od začiatku ho sprevádzali problémy. Najskôr sa mala žiadosť podávať v podobe spolupráce viacerých obcí, cez ktoré mala cyklotrasa prechádzať. Potom sa jednotlivé obce v rámci projektových žiadostí osamostatnili. Viacerí žiadatelia sa podobne ako mesto Leopoldov stretli s tým, že mnohé pozemky, cez ktoré mala cyklotrasa prechádzať, boli majetkom Pozemkového fondu, teda majetkom štátu. Na základe konzultácie s právnikmi mesto do žiadosti o financie zaradilo povolenie a súhlas Pozemkového fondu k stavebnému povoleniu (rovnako ako ostatní žiadatelia). Po podaní žiadosti sa však ukázalo, že posudzovatelia projektu tento zákonný súhlas neuznali, pretože v podmienkach na schválenie žiadostí mali uvedené, že pozemky, ktorých vlastníkom nie je mesto, musia byť dlhodobo prenajaté (na niekoľko rokov dopredu). „Projekt, ktorý mesto podávalo, počítal s tým, že súhlas na využívanie pozemkov bude trvať počas celej realizácie stavby a následne prebehne majetkovoprávne vysporiadanie s možnosťou odkúpenia predmetných pozemkov,“ vysvetľuje investičná referentka Kristína Bajtalová. Rovnaký problém mali napríklad aj obce Červeník a Madunice. Madunice však mali možnosť problematický pozemok zo žiadosti vylúčiť, nakoľko bol situovaný na mieste, ktoré jeho odstránenie z projektu umožňovalo a nebol až taký veľký ako v prípade leopoldovskej žiadosti, kde tento postup nebolo možné realizovať.

Vedeniu mesta aj poslancom zastupiteľstva však záleží na tom, aby sa v budúcnosti cyklotrasy rozširovali, preto sa usilujú nájsť vhodné alternatívy. Ak sa mestu podarí zrekonštruovať cestu na Štrkovku, je pravdepodobné, že by sa na ňu v budúcnosti mohla napojiť cyklotrasa, ktorá by pokračovala vedľa chatovej osady až do Hlohovca. „Veríme, že takúto možnosť by mohol podporiť aj VÚC Trnava, je to však zatiaľ iba naším želaním a uvidíme, ako sa situácia postupne bude vyvíjať,“ dodáva K. Bajtalová.

Nové cyklostojisko na stanici

V rámci témy cyklotrasy mesto momentálne pracuje na realizácii stojiska na bicykle pri železničnej stanici. Tento projekt sa už v minulosti začal realizovať, teraz sa však plánuje stojisko zväčšiť, preto v súčasnosti prebieha obnova a zmena projektovej dokumentácie. Nový projekt nerieši len zväčšenie stojiska, ale aj vstup od susediacej predajne. „Z nadačného fondu Slovenských elektrární z Nadácie Pontis sme navyše získali dotáciu na vypracovanie projektovej dokumentácie v rámci projektu Cyklotrasa Leopoldov, SO 01.1 kataster Leopoldov vo výške 5 880 eur. V najbližších dňoch bude vyhlásené verejné obstarávanie, pôjde o zákazku s nízkou hodnotou. Zmluva na poskytnutie dotácie bola podpísaná v máji 2021. Povolená doba čerpania grantu je obdobie od 1. 5. 2021 do 30. 9. 2021. Prvá splátka vo výške 4 116 eur už bola poukázaná na účet mesta,“ spresňuje referentka projektového oddelenia Magdaléna Hlavatá.

Chcú navštíviť Tatry, ale aj Bojnice

Ako každý rok sa zišli aj členovia leopoldovskej OZ Slovenského zväzu telesne postihnutých, ZO Leopoldov, aby si povedali o plánoch svojej organizácie, porozprávali sa a strávili spoločný čas v príjemnom posedení s priateľmi a hudbou. Ich doterajšie stretnutia boli limitované pandemickou situáciou, a tak to bolo vôbec prvé stretnutie po proticovidových opatreniach.

Stretnutie sa uskutočnilo v príjemnom prostredí strelnice pri pevnosti. Predsedníčka Zdenka Karabová privítala nových členov a zhodnotila doterajšie obdobie. Pripomenula pozitívum, že v posledných rokoch sa darí pripravovať pre členov pútavý a atraktívny program, nielen pokiaľ ide o výlety, ale napríklad aj o benefity pre členov. Aj vďaka tomu za štyri roky nového vedenia pribudlo 64 členov organizácie. „Darí sa nám aj vďaka našim finančným podporovateľom. Je to mesto Leopoldov, s ktorým máme dobrú spoluprácu, ale

napríklad aj mesto Hlohovec, Trnavský samosprávny kraj, Jadrová a vyradovacia spoločnosť Jaslovské Bohunice a ďalšie organizácie, mali sme aj darcov 2%," hovorí Z. Karabová a pripomína, že by chceli pôsobiť ako samostatná organizačná jednotka nezávislá od republikové centra SZTP.

Žiaľ, za ostatný rok zažili aj smutné chvíle: rozlúčili sa s členkou výboru Elenou Kozovou,

a členkami Máriou Skákalovou a Oľgou Zennerovou. Od minulého roka museli zrušiť viacero plánovaných podujatí. Až v lete sa stretli pri gulášoch a keďže nebol priestor pre iné aktivity, organizácia pre každého obstarala respirátor a drobnosť na rôzne výročné sviatky ako deň žien, otcov, matiek alebo vianočný pozdrav. Organizácia si volila aj svojich členov do Rady a kontrolnej komisie SZTP. Keďže letné stretnutie bolo prvým v roku 2021, zablahoželali jubilantom. Podľa plánu by sa mal koncom júla uskutočniť ich odložený a dlhodobo plánovaný rekondičný pobyt v Bojniciach. V auguste by chceli ešte zájsť do Vysokých Tatier a tiež na kúpalisko do Dunajskej Stredy. Na jeseň zase do Košíc a plánované majú aj vianočné posedenie. Ako pripomenula Z. Karabová, či sa všetky tieto akcie uskutočnia, závisí od aktuálnej pandemickej situácie. Aj preto pripomenula dôležitosť očkovania členov, ktoré je jedinou spoľahlivou ochranou pred ťažkým priebehom ochorenia.

(maju), foto zo sztp

Spolkovú záhradu otvorili noví nájomníci

Spolková záhrada je od čias vypuknutia epidémie najdlhšie zatvoreným zariadením v meste. Svoje brány neotvorila ani po uvoľnení opatrení – príčinou bolo neočakávané úmrtie doterajšieho nájomcu, ktorý objekt zveladil. Mesto teda vyhlásilo obchodnú verejnú súťaž s vopred stanovenými kritériami. Do súťaže o prenájom sa zapojilo sedem uchádzačov, spomedzi ktorých vyberalo nového nájomcu celé mestské zastupiteľstvo. Pri rozhodovaní posudzovalo splnenie kritérií a ako najpresvedčivejšieho uchádzača vybralo spoločnosť EVALS, ktorá doteraz prevádzkovala pizzeriu Kaktus na námestí. Klienti pizzerie Kaktus si tak budú musieť zvyknúť na novú adresu.

V zámere skvalitnenia služieb nájomca ponúkol rozšíriť doterajší sortiment nielen o pizzu, ale počas letnej sezóny by mali pribudnúť aj grilované špeciality a minútky. Návrh otváracích hodín bude prispôbený záujmovým organizáciám a verejnosti s podmienkou, aby nedochádzalo k rušeniu nočného pokoja. Noví nájomcovia sa zaviazali organizovať alebo spoluorganizovať spoločenské podujatia pre všetky vekové kategórie, niektoré spojené so živou alebo reproduktovanou hudbou. Pri športových podujatiach by mali byť po vzájomnej dohode upravené otváracie hodiny, aby záhrada mala poskytovať svoje služby športovcom aj návštevníkom športových podujatí, konkrétnymi činnosťami sa zveladí aj areál. Po renovácii vnútrajška vrátane toaliet a sanít by mal v interiéri pribudnúť detský kútik, v prevádzke zostane spoločenská miestnosť a zmodernizuje alebo zrenovuje sa terasa a vonkajšie zariadenie. Vedenie mesta a zastupiteľstvo verí, že Spolková záhrada zostane obľúbeným miestom na relax a príjemné posedenie počas celého roka nielen pre návštevníkov športového areálu MTK, ale pre všetkých občanov.

A ešte drobnosť: viete prečo sa areál nazýva Spolková záhrada? Objekt má naozaj starú tradíciu a pôvodne tu bola naozaj záhrada parkového typu, aké obkolesovali zámky a kaštiele. Táto záhrada bola jedna zo štyroch, ktoré sa nachádzali v blízkosti pevnosti a mestečka, ale bola najúhladnejšia. Na mapách je zakreslená už roku 1700 a pravidelne sa vyskytuje na všetkých mapách. Patronát nad ňou na konci 19. storočia dostali dobrovoľní hasiči, a tak sa z nej postupne stala hasičská záhrada, až ju napokon začalo spravovať mesto. Druhá, avšak menej

zaujímavá záhrada sa nachádzala na Gucmanovej ulici smerom k železničnej zastávke (neskôr bola pretvorená na cintorín a napokon na „záhradu“), ďalšia zhruba na mieste dnešného mestského cintorína a posledná na mieste bývalého cintorína na Hlohovskej ceste.

Záhrada na mieste Spolkovej záhrady v r. 1700.

(jh)

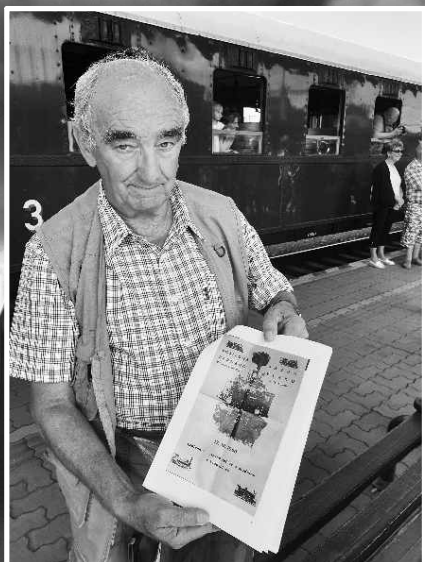

Oslávili sme výročie ukončenia parnej prevádzky

Štyridsať rokov po skončení parnej prevádzky na Slovensku sa z Bratislavy cez Galantu, Trnavu a Leopoldov opäť vydal na svoju cestu parný vlak. V každej zo staníc – najmä v Trnave a Leopoldove sa stretol s veľkým záujmom verejnosti a na tých, čo prišli, čakala aj malá slávnosť. A prilákal nielen deti, ale najmä pamätníkov spred štyridsiatich rokov a tých, čo absolvovali túto poslednú jazdu. Pamätníci si priniesli aj fotografie, odznaky a pozvánky na slávnosť pred rokmi. Tí, čo sa dožili dnešného dňa, si v (dnes už bývalom) Rušňovom depe Leopoldov si urobili rovnakú fotografiu s rušňom ako v roku 1980.

Ako sme sa dozvedeli od Michala Tunegu zo Železničného múzea SR, pandemická situácia nedovolila minulý rok na deň presne po 40 rokoch zrealizovať plánované podujatie s názvom Kráľovná železníc neodišla. Mala to byť akási rekonštrukcia slávnostného programu zo 17. októbra 1980, keď bola slávnostnou jazdou parného vlaku z Bratislavy cez Galantu a Trnavu do Leopoldova, ťahaného parným rušňom 556.036, ukončená pravidelná prevádzka parných rušňov na Slovensku. Železnice Slovenskej republiky v spolupráci s partnerskými občianskymi združeniami sa preto rozhodli podujatie usporiadať v náhradnom termíne. Ten prišiel až po niekoľkých mesiacoch. „Parný rušeň 556.036, prezývaný Štoker, je jeden z tých šťastnejších, ktorý sa podarilo zachrániť pred plameňmi autogénu. Po skončení prevádzky parných rušňov sa stal súčasťou zbierok podnikového múzea železníc na Slovensku, dnešného Železničného múzea Slovenskej republiky. Vďaka šikovnosti dobrovoľníkov z občianskeho združenia Spolok Výhrevne Vrútky je rušeň stále funkčný a dokáže ťahať vlaky rovnako ako pred 40 rokmi,“ uviedol riaditeľ Múzea Michal Tunega. Dodal, že v zbierke múzea sa nachádza viac ako 270 historických železničných vozidiel. Z toho parných rušňov je 35, z nich niekoľko je živých, teda schopných prevádzky. Niektoré sú obnovené len vzhľadovo, čiže sú vo vystavovateľnom stave, ďalšie sa podrobujú náročným opravám do prevádzkyschopného stavu a zvyšné čakajú, kým na nich príde rad a tiež budú opravené.

Žiaľ, aj táto slávnosť sa nezaobišla bez toho, aby zlyhala technika, ako to pri starých strojoch býva. A tak namiesto plánovaných dvoch parných rušňov sa vydal na cestu nakoniec len jeden, keďže druhá z legend pre náhlu technickú chybu nemohla vyjsť na svoju slávnostnú cestu. A tak ho nahradil motorový vlak radu 775, tzv. pomaranč.

Jedným z tých, čo boli pri organizovaní poslednej jazdy v roku 1980, je aj Jozef Dubec z Bratislavy, ktorý prišiel do Leopoldova aj po štyridsiatich rokoch. „Bola to naozaj slávnostná rozlúčka s parným rušňom. Na poslednej jazde sa zúčastnilo okrem divákov, nespočítateľného množstva fotografov aj 750 cestujúcich a pozvaných hostí. Z nich spomeniem pracovníkov, ktorí sa počas éry pary podieľali na jej prevádzke od popoliarov, opravárov, majstrov v opravovniach, rušňovodičov, riadiacich pracovníkov a podobne,“ spomína Jozef Dubec aj na neočakávanú udalosť, ktorá súvisela s touto jazdou v roku 1980.

„Slávnostnú jazdu nenarušila ani nehoda – vykoľajenie vozňov v Pezinku za posunu v nočnej dobe pred slávnostnou jazdou. Slávnostný vlak musel byť odklonený v smere cez Galantu – Sereď – Trnava, odkiaľ pokračoval do cieľovej stanice v plánovanej trase. Osobitný vlak ťahaný parným rušňom v Leopoldove ukončil svoju poslednú jazdu. Vošiel pyšne, slávnostne, nepokorený. Prišiel odovzdať štafetu novej progresívnej trakcii motorovej a elektrickej. Odovzdal aj štafetu fanúšikom pary, ktorí nedovolia úplný zánik historických zariadení,“ hovoril Jozef Dubec na leopoldovskej stanici a rovnako jemu i jeho kolegom z tej éry bolo vidno slzu v oku. Nielen nad nostalgiou chvíle, odchodu parnej trakcie do histórie pred takmer polstoročím, ale aj nad ich aktívnymi rokmi, keď dali železnici svoj um a energiu.

Ludovít Halák bol sprievodcom tohto slávnostného vlaku. „Mali sme to šťastie v bratislavskom depe, že striedavá elektrická trakcia sa zaviedla súbežne s motorovou. Takže sme mali za úlohu všetko zosúladiť tak, aby sa dala parná trakcia nahradiť. Na parné mašiny sme už nemali vôbec súčiastky a zariadenia na opravu boli tiež po životnosti. Veľa sme riešili aj premontovaním zo starších mašín do nových. Dokonca jedna súčiastka raz putovala z Košíc do Bratislavy, aby sme ju namontovali na rušeň a ten mohol s vlakom odísť. Dostal som česť robiť sprievodcu v slávnostnom vlaku 1980. A prečo sa išlo do Leopoldova? Tento parný rušeň bol v najlepšom technickom stave, a patrila sem – do rušňového depa Leopoldov. Preto sme chceli, aby sa rozlúčka uskutočnila práve tu. A vaše mesto sa veľmi pekne na túto slávnosť pripravilo – výstavou železničnej techniky, konferenciou i viacerými stretnutiami tých, čo mali na železnici svoje zásluhy. Všetko sa odohralo, samozrejme, s veľkou účasťou obyvateľov, z ktorých mala väčšina vzťah k železnici,“ hovorí Ludovít Halák.

Na slávnosť prišiel aj Milan Kuzma z Červeníka. Poznáme ho aj z dychovej hudby i z červeníckej odbočky ZUŠ. Prišiel aj so synom a priniesli si vystrihnutý obrázok z článku z časopisu Život. Na ňom je jeho otec vo verešvárskom kroji a je jedným z dvoch hudobníkov, ktorí odrúbili parnú trakciu na Slovensku. Parná trakcia je teda už desiatročia súčasťou muzeálnej prevádzky. Početné nostalgické jazdy po celom Slovensku ju však, našťastie, pripomínajú dodnes.

Martin Jurčo, foto: Martin Jurčo a Jano Čúzy

Pracuje na oživení mesta

**Arborista:
„Záleží len na nás,
či sa nám bude v mestách dobre žiť a dýchať.“**

V minulom čísle časopisu sme sa s Ivanom Šipkovským rozprávali o postupnej zelenej revitalizácii mesta. Osobitne v letných mesiacoch si jej potrebu všímame každý deň. Slnko veľmi rýchlo rozhorúči asfalt a dlažby a v niektorých častiach mesta nájst kúsok prirodzeného tieňa je naozaj problém. Kým človek príde počas letného dňa na železničnú stanicu napríklad z Kopaníc, spotí sa tak, že je mu už aj nepríjemné cestovať ďalej, a slnko doslova spečie okolitú krajinu bez tieňa. Naš rozhovor s arboristom sme minule prerušili pri úpravách mestského parku.

*** Sú aj nejaké ďalšie rezervy v starostlivosti o dreviny, alebo čo-to sa dá napraviť?**

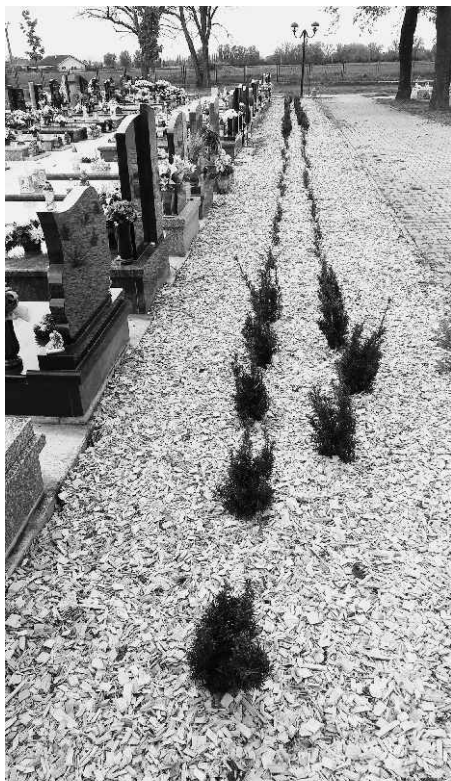
V súčasnosti, ale aj v minulých rokoch mi vrásky na čele robí nedostatok času na všetky potrebné zásahy. Jarné a skoro letné obdobie kladie zvýšené nároky na množstvo potrebných prác a úkonov v starostlivosti o zeleň. Pri permanentnom nedostatku zdatných pracovníkov nemôžeme všetko stíhať v potrebnom rozsahu. Okrem jarných výsadiieb a údržby trvalkových záhonov nastáva aj čas orezávania stromov a kríkov a prioritou je kolotoč starostlivosti o trávnaté plochy. K dispozícii okrem mňa máme ešte jedného kosca a to je skutočne málo. Zišiel by sa

nám ešte aspoň jeden, ale záujemcov nieto, čiže musíme robiť to, čo sa dá, na všetkých úrovniach zároven.

*** Aj keď bývate v Trakoviciach, s Leopoldovom je spojená vaša práca arboristu celé roky. Všimaví občania vedia, ktoré lokality v meste sa vám už podarilo zmeniť na príťažlivejšie...**

Pre Leopoldov pracujem už 14 rokov. Najskôr to boli iba čiastkové úlohy pri náhodných výsadbách či reze živých plotov, potom som sa každoročne zapájal do verejných súťaží s najnižšími cenami. Mohol som si to dovoliť z hľadiska znalosti problematiky a blízkosti pracoviska. Taktiež aj tým, že som prakticky všetky činnosti vykonával sám, maximálne s pomocou syna či dcéry. Za tú dekádu som si všimol aj to, že mesto ako také nedisponuje prakticky žiadnou komunálnou či záhradníckou technikou, čo bolo na 21. storočie nemysliteľné. Rokovaniami s vedením mesta sme dospeli k jednoznačnému záveru, že v Leopoldove dozrel čas na systémovú zmenu v tejto oblasti, čo nakoniec potvrdilo aj mestské zastupiteľstvo odsúhlasením financií na nákup traktora zn. Deutz Fahr, vlečky, rekultivátora, nakladacej lyžice, kosačky, vertikutátora a mulčovača v jednom zn. Amazone a aj

ďalšej motorovej jednotky zn. Ferrari, určenej na zimnú údržbu chodníkov. O plejáde iných potrebných ručných motorových náradí ani nehovoriac. Dôležitou systémovou zmenou bolo aj zastabilizovanie počtu stálych zamestnancov v tejto sfére tak, aby sme naplnili potrebný status quo akoby technických služieb mesta. Je to všetko zdĺhavý a na financovanie náročný proces, ale je na výsosť potrebný a po pomerne krátkom čase sa už dostávajú aj výsledky. Keďže som už v pred dôchodkovom veku a mám stály záujem na raste mesta v tejto oblasti, pristúpil som na zamestnanecký pomer a s prihliadnutím na povedané stále hľadáme schopných kolegov, aby sme v prípade PN či dovolení príliš necítili výpadok.

* Po nevyhnutných terénnych úpravách a odstránení odpadu sme novú výsadbu zaregistrovali pri mestskom cintoríne,

priamo na cintoríne, zelená sa už výsadba na Hollého ulici...

Napriek personálnym problémom a ešte stále nedobudovanej strojovej základni dosahujeme výrazné pokroky v kolorite mesta. Nimi sú okrem bežných a už spomínaných činností pre mnohých možno zatiaľ „neviditeľné“ činnosti prispievajúce k ekologizácii a kultúrnejšiemu prostrediu, teda k likvidácii čiernych skládok ako dedičstva minulosti v okolí cintorína, požiarnej nádrže pri železničnej trati a v okolí Kovošrotu pred plánovaným novým zberným dvorom. Na každej z týchto vyčistených plôch sú zrealizované alebo v krátkom čase sa zrealizujú terénne úpravy s následným založením lúčneho porastu, čo je kvalitatívne aj ekonomicky veľmi prospešné pre mesto, ľudí, ale aj okolitú biotu. Cieľene tak na perifériách mesta budujeme nové zóny ekologickej stability. Je veľa priestorov, kde sa stretávame s problémami, ale nastúpený trend a čiastkové výsledky sú dôkazom, že sa situácia zlepšuje vo všetkých sledovaných rovinách.

* Môžeme aj my jednotlivci prispieť k ochrane verejnej zelene? Ak áno, akým spôsobom?

Najviac ma mrzí, že niektorí Leopoldovčania akoby nevedeli, že to všetko sa robí k nášmu všeobecnému úžitku a veľakrát aj nevedomky bagatelizujú alebo anulujú spoločnú snahu. Neustále nachádzame poodhadzované odpadky vo všetkých kútoch mesta, čo môže byť výsledkom nevychovanosti niektorých našich tínedžerov. Majitelia automobilov často nerešpektujú usmernenia a parkujú na zelených plochách alebo si skracujú cestu cez trávniky, psičkári neraz vyvádzajú svojich psov nielen na okrajových zelených plochách mesta, ale aj priamo v centrálnej mestskej zóne na miestach vyhradených mamičkám s malými deťmi! Niekedy mi naozaj rozum zostáva stáť nad drzosťou až aroganciou niektorých jednotlivcov.

* Vráťme sa k stromom a ich ochrane. Keď spočítame všetky spomínané negatívne

Nová výsadba spríjemňuje viacere lokality v meste.

vplyvy na život stromov v mestách, čo nám vyjde?

Uvedomme si, že vždy môžeme predchádzať negatívnemu pôsobeniu prostredia na stromy v mestách už tým, ako pristupujeme k ich výsadbe a následnej starostlivosti o ne. Je naivné domnievať sa, že na miestach klasickej betónovej a asfaltovej džungle budú prosperovať stromy náročné na živiny, vlahu a neznášajúce úpal či posypovú soľ. Mesto so všetkými jeho negatívami významne stresuje každý živý organizmus, stromy nevnímajúc, a kde je stres, tam sú choroby a škodcovia. V súčasnosti je už celá škála vyšľachtených kultivarov, ktoré evidentne dobre znášajú mestské podmienky. Ak takýmto správne zvoleným druhom zabezpečíme primeranú starostlivosť počas celého ich života,

úspech je takmer zaručený. Pri rekonštrukcii námestia pred zhruba siedmimi rokmi boli v línii vysadené jasene s malou guľovitou korunou - *Fraxinus ornus* „Meczek“ - vrúbľované vo výške 2 metre. Niektoré boli vysádzané do zelených pásov s trvankami, iné do kruhov v dlažbe s priemerom jedného metra. V súčasnosti majú jedince vysadené v dlažbe o 100 % menšiu korunu ako jedince v zelených pásoch. Hoci sú všetky veľmi odolné voči suchu a úpalu, predsa len tie, ktoré mali lepší prístup k vode a akým-takým živinám, rástli nepomerne rýchlejšie a zdravšie.

* Môžu stromy, ktoré v mestách zväčša trpia a nedožívajú sa vyššieho veku, zároveň zlepšiť životné prostredie pre nás, ak ich bude čím viac?

Otázku položím inak: predstavte si letnú horúčavu 35 – 40°C, spara, modrá obloha bez obláčka. Kde vám bude lepšie? Na zaprášenom, rozpálenom asfalte a betóne ciest a chodníkov bez možnosti úkrytu alebo pod korunami stromov lemujúcich cesty a chodníky k domom a bytom? Alebo na lavičke v chládku košateho javora, lipy či duba. Odpoveď každého by bola, myslím, jednoznačná. A takýto stav sa dá docieľiť, aj keď nie za rok alebo dva... Správnym dendrologickým manažmentom môžeme urobiť z našich miest takéto oázy, iba to musíme chcieť a niečo pre tento ideál urobiť. Najväčšiu zodpovednosť, ale aj dosah aj v tomto smere má, samozrejme, vedúca osobnosť mesta. Od jej pohľadu, ctenia a vedomostí sa odvíja smerovanie každého mesta.

Pripomeňme, že svojho arboristu i aktivity tejto oblasti môžete nájsť aj v združení arboristov ISA Slovensko (International Society Of Arboriculture), ktoré pripravuje celý rad aktivít a vykonáva aj poradenskú činnosť. Združenie je informované o všetkých relevantných akciách na Slovensku i v zahraničí, má možnosť vzdelávať sa pod záštitou medzinárodnej organizácie pôsobiacej už od roku 1924.

Text a foto Martin Jurčo a Ivan Šipkovský

NA ROZLÚČKU S MILANOM NOVÁKOM

Každý, kto ho poznal osobne, vedel, že je priam stelesnením tvorivej energie. Aj keď mal po deväťdesiatke, stále bol aktívny – písal, ba aj zúčastňoval sa na mnohých kultúrnych podujatiach. Hovoríme o hudobnom skladateľovi a organizátorovi hudobného života Milanovi Novákovi, (*12. august 1927 Trakovice – 18. máj 2021 Poprad), s ktorým sa naposledy rozlúčili jeho blízki, kultúrna verejnosť i zástupcovia nášho mesta.

Aj keď v posledných rokoch sa presťahoval z rušnej Bratislavy do Popradu, našiel si tam svoje aktivity, no do Leopoldova, mesta svojho detstva, sa rád vracal. V 90. rokoch bol u nás na dlhšej návšteve a aj besede v škole (vtedy ho tam druhýkrát „pokrstili“ sektom, ktorý pri otváraní postriekal všetkých prítomných, no najmä Milana) a naposledy sa dlhšie zastavil v roku 2011, keď dostal pri príležitosti výročia nášho mesta aj ocenenie. Aj keď sa narodil v susednej obci, predsa len miestom jeho detstva a mladosti bol Leopoldov. Milan Novák sa teda pobral z časnosti do histórie, rovnako ako jeho spolurodáci, s ktorými sme sa aj my mohli ešte donedávna stretnúť pri ich návštevách Leopoldova, Milan Piovarči, Viliam Karmažin, Benjamín Masaryk alebo architekt Milan Marcinka, ktorý zomrel len nedávno – 1. júla (spomienku mu venujeme v budúcom čísle nášho časopisu).

Skladateľský záber Milana Nováka bol skutočne široký. Ako upravovateľ, dirigent či autor sa suverénne pohyboval vo všetkých hudobných žánroch od komornej a symfonickej hudby, cez detské zborové piesne, filmovú a muzikálovú hudbu až po piesne populárnej hudby. V rokoch 1944 – 49 študoval na Konzervatóriu v Bratislave hru na klavíri u Frisca Kafendu, dirigovanie u Kornela Schimpla a kompozíciu u Alexandra Moyzesa. Od roku 1949 bol dirigentom Slovenského ľudového umeleckého kolektívu, po roku sa stal dirigentom Symfonického orchestra Čs. rozhlasu v Bratislave a viedol aj niektoré ďalšie telesá, napríklad tanečné orchestre. Od roku 1952 sa na 36 rokov stal dirigentom a umeleckým vedúcim Vojenského umeleckého súboru kpt. Jána Nálepku v Bratislave. Popri všetkých aktivitách bol stále činný ako hudobný skladateľ. Od polovice 90. rokov (keď sa presťahoval do Popradu) spolupracoval s prešovským univerzitným komorným orchestrom Camerata academica ďalšími komornými telesami, a najmä v posledných desaťročiach života s celým radom umeleckých škôl.

Najznámejšie diela Milana Nováka sú azda práve piesne, ktoré pozná široké publikum, teda detské a populárne pesničky: Nemoderné tango, Ružou mi piš, Keby som mal 22 či V Tramtárii na hrade. Len rozhlasová fonotéka eviduje jeho 128 skladieb, pripočítať by sme mohli nahrávky na platniach Opusu či nahrávky scénické diela (napríklad jeho muzikál Opera Mafioso, ktorá bola úspešná na Novej scéne). Pripomeňme aj filmy Štyridsaťštyri, Kapitán Dabač, Čisté ruky či Šťastie príde v nedeľu, kde je meno Milana Nováka uvedené ako autora filmovej hudby.

S Milanom Novákom sa dalo celé hodiny diskutovať o hudbe, orchestroch i hraní. Jeho popradský byt bol v posledných rokoch útočiskom pre tých, čo mali radi hudbu a chceli sa príjemne porozprávať. Ak boli z jeho rodného regiónu, o to ich Milan srdečnejšie vítal. A tak si návštevy podávali uňho kľučky jedna radost'. Vtedy vzniklo aj niekoľko rozhlasových i televíznych rozhovorov s Milanom.

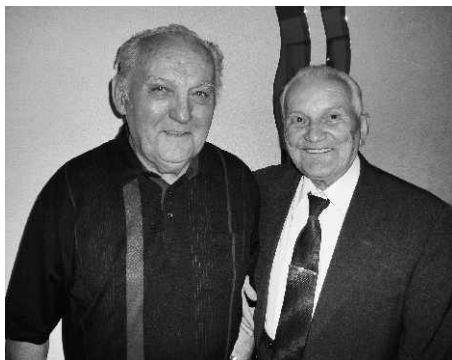

V jednom z nich hovoril o Mestečku i rodných Trakoviciach. Takto si zaspomínal: „Náš dedo bol nočným strážnikom v liehovare. Denne dochádzal štyri kilometre do práce a z práce. Dožil sa vysokého veku. Okrem toho hral s našimi trakovickými Cigánmi, to boli takí nóbl Cigáni. Títo Cigáni veľmi usilovne robili, v Mestečku-Leopoldove sa vtedy staval železničný uzol. Narodil som sa v hlinenej chalúpke so slamenou strechou. Krátko po mojom narodení sme sa presťahovali do Leopoldova, tam otec medzitým postavil dom na Nádražnej ulici. Pamätám sa, že keď zomrel dedo, hralo mu na pohrebe asi štyridsať tých Cigánov, boli krásne oblečení v smokingoch. Cimbaly mali na bruchách. To bol zážitok na celý život! A nie je tej filharmónie, ktorá by tak výborne hrala a dodnes to prekonala! A otec hral asi na každý nástroj, ktorý dostal do rúk. Oproti mestečskej stanici je dodnes sála, kde boli večierky, estrády a kultúrne stretnutia pri dychovke. A otec nás do toho zapojil, on hral na klarinete. Brata tiež naučil hrať. Keďže ja som polovičný ľavák, tak mňa dal učiť na lesnom rohu. Pamätám sa, že ma učil brat Mikuláša Schneidra-Trnavského, ktorý chodil kvôli tomu z Trnavy do Leopoldova a zadarmo mi dával lekcie,“ hovoril Milan Novák, ktorý vedel hrať na viacerých hudobných nástrojoch a klavír mu bol spoločníkom do posledných dní života.

„S tým klávesom, teda klavírom, to bolo ešte skôr. Chodili sme často do Nitry do obchodu s hudobnými nástrojmi. Mohol som byť tak prvák. Sadol som si za jeden klavír, ale nehralo to – bolo to harmónium. Tak ma posadili k druhému, teda už k skutočnému klavíru. Potom som stále sníval o klavíri. Otec mi vtedy nakreslil klaviatúru na stôl, aby som si akože skúšal hrať, no klavíra som sa dočkal až neskôr. Potom sme mali klavír požičaný z Nitry. Raz na Vianoce som ho konečne dostal. Sníval som o klavíri s tromi nohami, tak som dostal krídlo. Spomínam si, že ešte keď som bol na konzervatóriu, stále sme ten klavír splácali. Mám ho stále, mal som ho na chate, teraz ho používa môj vnuk,“ dopĺňa spomienky na svoje hudobné začiatky v Leopoldove a pridáva ďalšiu:

„Pokiaľ ide o hranie v leopoldovskom kostole, mali sme tam ako speváka starého pána Filipa. Keďže ja som mal soprán, veľa by som nenaspieval. Tento pán Filip vždy zaburácal prvé taktý piesne a ja som hral. Ešte navyše sme mali pána kaplána, ktorý vôbec nemal sluch. Nikdy som si nebol istý, v akej tónine začne. Potom som na konzervatóriu zistil vďaka profesorovi Jánovi Cikkerovi, že mám absolútny sluch. Povedal mi, že taký dar nemá každý. Mohol som byť tomuto kaplánovi vďačný, že keď som vždy prechádzal z tóniny do tóniny, som to ustál (smiech).“ V mnohých rozhovoroch si Milan Novák zaspomínal aj na jedného zo svojich učiteľov, a to Mikuláša Schneidra-Trnavského. Jeho meno pripomenul aj pri deväťdesiatke v roku 2017, keď mu v Dome umenia v Piešťanoch uvádzali jeho komorné diela. Takto vtedy hovoril aj o trnavskom gymnáziu: „Tam som chodil len do prímý. Bol tam farár Jozef Strečanský a našťudoval spevohru Sochy princa z Trebizondy. Bol to pekný hudobný zážitok a aj príjemná skúsenosť. Zaslulhou brata Mikuláša Schneidra-Trnavského som hral hore v trnavskom Hrubom kostole v orchestri na lesný roh. Pamätám si aj majstra Trnavského, on bol veľmi vtipný človek. Študovali sme nejakú omšu, ktorá bola v E dur. Prihovoril sa zboristom takto: Má to štyri krížiky, tak, prosím, aspoň dva spievajte (smiech). Po rokoch sme sa stretli, keď bol menovaný za národného umelca. Za Slovenský hudobný fond som mu odovzdával cenu. Vtedy som sa mu priznal, že som hrával v spomínanom kostole. Bol milý a hovoril – je dobre, že sme národní umelci, horšie by bolo, keby sme boli maródní umelci a najhoršie bude, keď budeme národní umrlci (smiech). To znamená, že veselosť ho nikdy neopúšťala,“ spomenul.

Milan Novák ešte pred štúdiom na bratislavskom konzervatóriu chodil aj do nitrianskej hudobnej školy. „Keď som chodil do gymnázia, v Leopoldove nás s bratom čakala mama, podala nám na stanici obedáre. Prestúpili sme do vlaku a z Leopoldova počas cesty do

Nitry sme zjedli obed. Vtedy sme takto rok chodili z Trnavy do Nitry do školy. Bolo to celkom príjemné a intenzívne obdobie. Nacestovali sme sa dosť. Často si spomeniem teraz na to, keď naši mladí chcú, aby sme ich autom vozili aj do školy. Do Bratislavy som chodil najmä preto, že otec chcel, aby sme hudbou študovali dôslednejšie. Dokonca chcel, aby sme mali aj technické vzdelanie. Najstaršiemu bratovi sa to podarilo – bol inžinier. No nikdy to nepotreboval, pretože bol hobojsťom vo filharmónii a okrem toho aj hudobným pedagógom,”

spomínal Milan Novák, ktorý si rád toto obdobie pripomínal nielen pri návštevách v rodnom regióne, ale azda pri každej návšteve niekoho, kto si rád prišiel vypočuť jeho spomienky. Napríklad aj na speváčku Evu Biháryovú, ktorá bola z neďalekých Hrnčiaroviec nad Parnou a tiež s ním strávila roky vo Vojenskom umeleckom súbore (zomrela v roku 2019). A aj keď tam bol roky umeleckým šéfom, ktorý musel byť aktívny nielen hudobne a umelecky, ale sčasti aj politicky, spomienky niekdajších členov VUS-u na Milana boli pozitívne a radostné. Bolo to zaiste dané nielen jeho pozitívnym vnímaním sveta, jeho slnečným temperamentom, ale najmä hudbou, ktorá ho sprevádzala od kolísky až po posledný deň života. A táto harmónia hudby tu zostane navždy – zakaždým, keď si spomenieme na hudobného skladateľa Milana Nováka.

Martin Jurčo

Vzťahy naše každodenné

Keď sa zamýšľame nad svojím životom a jeho niekedy pomalším, inokedy rýchlejším plynutím, často zistíme, že najväčším zdrojom radosti, ale aj bolesti sú vzťahy. Nie že by sme nemali iné starosti a radosti, ale zväčša sú to záležitosti, s ktorými sa vieme popasovať. Akokoľvek sú pre život dôležité jeho ekonomické aspekty, ten, kto nie je hluchý a slepý k sebe a svojmu okoliu, pociťuje s pribúdajúcimi rokmi naliehavosť potreby vzťahov. Východné filozoficko-náboženské systémy toto poznanie nazývajú osvietením. Je to poznanie skutočnosti, že to najlepšie v našom živote si nielenže nemôžeme kúpiť, ale ani nijako vynútiť. Môžeme sa prinútiť ľahnúť si do postele, ale nedá sa prinútiť zaspáť. Spánok musí prísť sám, ľahučko a potichu. Môžeme sa prinútiť niečo zjesť, ale prinútiť sa mať na to chuť, to už by bol problém. Ten pocit „teraz by som si dal...”

prichádza neplánovane a znenazdajky ako zlodej do opusteného domu. Aj vzdať úctu niekomu alebo pokoriť sa pred ním nás môžu prinútiť, ale mať niekoho rád, to je tá iskra, ktorú v tej chvíli máme alebo nie. Nič medzi tým.

Aj filozofia sa k problému vzťahov neustále vracia a niekedy viac, inokedy menej sa nad ním zamýšľa. Avšak novoveká filozofia, ktorá človeka v toľkých aspektoch oslobodila a postavila ho do centra diania, je v tomto ohľade často obmedzujúca a niekedy právom sarkasticky označovaná za v istom zmysle autistickú. Vždy sa totiž začína a končí pri osamelom človeku, pri mojom „ja”. Nie je asi náhoda, že veľkí filozofi novoveku boli často starí mládenci – Descartes, Spinoza, Kant, Schopenhauer, Nietzsche... Našťastie, v dvadsiatom storočí sa objavujú filozofie zdôrazňujúce potrebu, dokonca až nevyhnutnosť vzťahu v živote

človeka. Rakúsko-izraelský filozof Martin Buber začína svoju rozsahom nie veľkú knižku *Ja a Ty* konštatovaním, že postoj človeka k svetu je dvojaký, pretože aj základné slová, ktoré môžeme vysloviť, sú dve. Sú to slová alebo lepšie povedané dvojice slov „Ja-Ty“ a „Ja-Ono“. Tieto slová neoznačujú veci, ale vzťahy. Základným Buberovým presvedčením je to, že vzťah je niečo základnejšie ako „ja“. Toto rozdelenie hovorí o dvoch typoch vzťahov, ktoré môžeme vo svojom živote nadväzovať. Slovo „Ja-Ono“ reprezentuje vzťah, v ktorom robíme zo svojho náprotivku vec, predmet. Aj keď by sa mohlo zdať, že tento postoj je určený iba neživým veciam, používame ho aj pri osobách. Aj keď je pre život potrebný, problémom sa stáva, ak je to jediný postoj, ktorý poznáme. Aj ľudí v ňom totiž vnímame ako veci, ako niečo použiteľné. To, že som s niekým v spoločnosti preto, lebo má peknú tvár, je zábavný spoločník alebo je iba prosto pri peniazoch je príkladom takéhoto používania človeka. Skutočný vzťah, reprezentovaný spojením „Ja-Ty“, spočíva v bezpodmienečnom prijatí toho druhého v jeho celistvosti. Znamená to, že takýto vzťah sa zakladá na vzájomnosti a realizuje sa vo vzájomnom dávaní a prijímaní sa.

Asi už tušíte, že vedomie takéhoto vzťahu nie je niečím bežným a každodenným, ale práve naopak. Sú to momenty, ktoré nás na drobný okamih vytrhávajú z bežnej rutiny, do ktorej sa vzápätí beznádejne vraciame. A predsa: ak by sme ich nemali, náš život by bol prázdny, pustý a chladný. Je to akoby sme sa deň čo deň prechádzali po našich krásnych lesoch a v stromoch videli iba budúce dosky, laty a fošne. Ako keby sme stretali stovky ľudí a videli v nich iba susedov, poštárov, lekárov alebo neznámych okoloidúcich. Všetok skutočný život je stretnutím. A to až takým spôsobom, že je podľa Bubera lepšie dopúšťať sa násilia na bytostiach, ktorých prítomnosť prežívam, než ako príznak sa starať o čísla bez tváre. Ale Buber tu

nekončí a hovorí o vzťahu s Ty, ktoré je síce zahalené v oblaku, ale zjavuje sa. Toto Ty síce nepočujeme, ale predsa cítime, že sme volaní. A odpovedáme – či už niečo vytvárame, myslíme, konáme. V každej sfére, skrze všetko, čo nám dáva pociťiť svoju prítomnosť, môžeme zazrieť lem večného Ty.

Štvrtá kapitola Jánovho evanjelia začína scénou, v ktorej Ježiš šokoval svojich učeníkov (nebolo to ničím výnimočným), keď ho našli v priateľskom rozhovore so Samaritánkou pri Jakubovej studni. Týchto zbožných mužov museli šokovať a pohoršiť hneď tri veci: Ježiš sa rozprával s neznámou ženou, navyiac príslušníčkou pre židov podozrivej etnickej a náboženskej menšiny, a aby toho nebolo dosť, tak ešte aj ženou, ktorá bola niekoľkokrát vydatá a ktorej manželstvo bolo podľa náboženského práva neplatné. Ale Ježiš vie, že toto je jej životná situácia a prijíma ju. Nechváli a nelegitimizuje jej súčasný zväzok, ale zároveň ju nepranieruje. Prijíma ju a ona prijíma jeho. Ježiš touto ženou očividne nepohrda, nenapomína ju, nekladie jej žiadne predbežné požiadavky, rozpráva sa s ňou ako s partnerom v dialógu a ona bez toho, že by zmenila svoju asi v tej chvíli ťažko zmeniteľnú životnú situáciu, sa hneď po tomto rozhovore stáva apoštolkou. Obracia svojich susedov a súkmeňovcov k Ježišovi skôr, ako sa tejto úlohy chopia profesionáli – apoštoli. V scéne odohrávajúcej sa v jedno horúce poludnie v Samárii teda Ježiš porušuje všetky náboženské konvencie a jeho učeníci sa nestačia diviť. Ale táto jeho revolta nie je prvoplánová a ani samoučelná. Všetko totiž vedie k tomu druhému, k „ty“. To je ukážka prijatia druhého človeka *par excellence*. Ježiš nepoužíval ľudí ako veci a práve preto si nevybavil žiadnu audienciu u vtedajších náboženských a politických špičiek. Naopak, vyhľadával tých, ktorí boli v menšine. Notoricky uprednostňoval napr. Samaritánov, spomeňme si na „milosrdného Samaritána“ alebo toho jediného z desiatich

uzdravených, ktorý prejavil vďačnosť. Podobný postoj zaujímal Ježiš aj k ľuďom, ktorých ostatní považovali za „morálnu spodinu“. Ešte aj mýtnikom, ktorými pohrdal takmer každý, a prostitutkam ponúkal Božie kráľovstvo, do ktorého môžu dokonca predbehnúť ľudí pyšných na svoju zbožnosť, spravodlivosť a pravovernosť.

Tajomstvo prijatia tých druhých sa teda odohráva v ich konkrétnych životných situáciách. Tí druhí sú ľudia, ktorí majú nielen svoje silné a sympatické stránky, ale aj problémy a chyby. Každý vzťah „Ja-Ty“ sa vyznačuje vzájomnosťou, ktorá znamená, že človek pôsobí na svoj náprotivok a zároveň ho na seba necháva pôsobiť. Tvárou v tvár takémuto vzťahu sa všetko ostatné stáva nedôležitým. Sami seba nachádzame až vtedy, keď sa stretáme s

druhými. Súčasťou takéhoto stretnutia ale musí byť prijatie. V starej Indii sa voda zo studní čerpala pomocou perzského kolesa – sakie. Bolo to šikovné zariadenie, ktorého jediným nedostatkom bol príšerný rámus. Jedného dňa prechádzal okolo statku jazdec, ktorý požiadal o vodu pre svojho koňa. Rovník ochotne uviedol perzské koleso do chodu, ale kôň nebol na taký rachot zvyknutý a nechcel prísť ku studni. „Nemôžete prestať s tým rámusom?“, hneval sa jazdec. „Vidíte, že môj kôň sa plaší a nechce ísť ku studni.“ „Pane, myslím, že to nepôjde. Ak je váš kôň naozaj smädný, musí vydržať aj ten rámus. Voda a rámus patria k sebe,“ odpovedal sedliak. A my dodávame: Tak ako vzťah a nedokonalosť.

Miroslav Karaba

Z Leopoldova nostalgickými vlakmi

do Brezovej či Smoleníc

Po úspešných projektoch výletných vlakov na rôzne miesta Slovenska prichádza aj trnavská krajská organizácia cestovného ruchu Trnavský kraj s myšlienkou turistických letných vlakov, ktoré môžu obyvateľov celého regiónu zaviesť do obľúbených destinácií, ale privieztť turistov aj k nám. Počas každého letného víkendu máme šancu sa nostalgickým vlakom dostať z Leopoldova do Smoleníc alebo cez Jablonicu do Brezovej pod Bradlom.

Vlak patrí dnes medzi pohodlné dopravné prostriedky, no rovnako silnejú aj túžby rodičov a detí zviezť sa starým vlakom, ktorý by mal atmosféru ako z trampských čias. Lokality Malých Karpát a pod-bradlianskeho kraja je na to priam ideálny, keďže

tam máme mnoho turistických cieľov a cestovať tam z Trnavy je celkom jednoduché. KOČR Trnavský kraj preto na celé leto pripravil každý víkend vlakový výlet smerujúci do spomínaných lokalít. Od júla každú sobotu vyrazí buď vlak Pállfy alebo vlak Štefánik a navyše brezovská lokálka urobí počas dňa ešte jednu otočku (z Brezovej pod Bradlom do Jablonice). „Jazda historickými maškami poteší nielen vlakových nadšencov, ale najmä rodiny s deťmi, ktoré sa priamo vo vlaku stanú súčasťou príbehu dvoch slávnych osobností v podaní hercov z Divadla Jána Palárika v Trnave. Na ceste do Smoleníc odohrajú herci z Divadla Jána Palárika v Trnave príbeh grófa Pállfyho a jeho rodiny. Na ceste vlakom až k oblakom nás divadelný príbeh zavedie do čias jedného z najvýznamnejších Slovákov Milana Rastislava Štefánika,“ hovorí Katarína Čučková z KOČR Trnavský kraj. „Výletné vlaky sú ideálnou možnosťou, ako stráviť aktívny deň na miestach, ktoré už mnohí z nás navštívili, no tentokrát ich zažiť úplne novým spôsobom. Spojenie historického vláčika a príbehu, ktorý sa odohráva priamo pred očami cestujúcich, je jedinečnou kombináciou prinášajúcou radosť hlavne deťom, ale aj ich rodičom. Cesta vlakom však zďaleka nie je to jediné, čo poteší malých aj veľkých výletníkov. Hovoríme aj o veľkých, pretože v súčasnosti nielen u nás, ale najmä v Česku sú veľmi obľúbené nostalgické jazdy vlakových nadšencov. V cieľových destináciách v Smoleniciach a v Brezovej pod Bradlom je pripravená kyvadlová doprava pre rýchle a hlavne komfortné prekonávanie vzdialeností. Tá umožní návštevníkom stihnúť pozrieť si viac miest za kratší čas, čo je výhodou najmä pre rodiny s malými deťmi, alebo je vhodná aj pre seniorov,“ hovorí Čučková.

Výletný vlak Pállfy má svoje dve trasy (každú druhú sobotu): prvý vlak má trasu Bratislava – Pezinok – Trnava – Smolenice a druhý Nové Mesto nad Váhom – Piešťany – Leopoldov – Trnava – Smolenice a vlak Štefánik má trasu Bratislava – Pezinok – Trnava – Smolenice – Jablonica – Brezová pod Bradlom a späť. K vlakom s odchodom z Trnavy sú aj prípoje ZSSK od Leopoldova, vlak idúci z Nového Mesta nad Váhom do Smoleníc stojí v Leopoldove o 9, 45 (má tu 15 minútovú prestávku od 9,30) a na spätočnej ceste o 18,42. Ako pripomenula Katarína Čučková z KOČR Trnavský kraj, návštevníci sa budú sa môcť povoziť vlakmi, ktoré už na našich tratiach nestretnú, no možno v nich strávili svoje detské časy. „Jedným z najväčších lákadiel je vozeň Krásavec z roku 1911, ktorý patrí medzi skutočne unikáty. Celý vozeň, ako aj jeho interiér je vyrobený z dreva a len nedávno bol celý zrekonštruovaný. Ostatné vozne, motoráky a motorový rušeň boli v 60. až 80. rokoch 20. storočia bežnou súčasťou železničnej dopravy na území Československa a trnavská železničná stanica ich vypravovala v bežnej prevádzke v smere na Sereď i Kúty. Postupne však boli nahrádzané modernejšími vozidlami a dnes sa vyskytujú práve na nostalgických jazdách. Dúfajme, že tento unikátny projekt cestovného ruchu bude mať odozvu a že prinesie i výraznejšie oživenie regionálnych tratí v okolí Trnavy smerom do Malých Karpát a na Bradlo.“

Martin Jurčo, foto a foto obálka: KOČR

CHCÚ TESTOVAŤ DOSPELÝCH

Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM) chce bude od mája do augusta 2021 realizovať pilotnú fázu medzinárodného výskumu vedomostí a zručností dospelých s názvom Medzinárodné hodnotenie kompetencií dospelých (PIAAC – Programme for International Assessment of Adult Competencies), do ktorého je zapojených viac ako 40 krajín sveta. Výskum sa zameriava na hodnotenie úrovne základných vedomostí a zručností potrebných pre úspešné uplatnenie sa dospelých vo veku 16 – 65 rokov v bežnom živote a na pracovnom trhu. Vo výskume sa budú zisťovať čitateľské a matematické zručnosti a schopnosti riešiť problémy v technologicky vyspelom prostredí prostredníctvom informačno-komunikačných technológií. Výskum sa zrealizuje na reprezentatívnej vzorke náhodne vybraných obyvateľov Slovenska. Výsledky budú porovnávané v rámci jednotlivých krajín a ukážu, či Slovensko so svojimi zručnosťami obstojí v medzinárodnej konkurencii. Výsledky budú taktiež porovnané s podobným výskumom, ktorý v SR prebehol v roku 2012, čo umožní porovnanie v rámci SR, či sa úroveň vedomostí a zručností dospelých za posledné roky zlepšuje alebo zhoršuje. Výskum sa realizuje vo všetkých krajinách OECD. V prípade, že sa na vás niekto s podobnou požiadavkou obráti, musí sa preukázať identifikačným preukazom a poverovacím úvodným listom z Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania. V prípade pochybností si môžu oslovení obyvatelia overiť totožnosť opytovateľa na bezplatnej infolinke - 0800 138 033.

(red.)

TELEKOM PONÚKA ZRIADENIE PRÍPOJKY

Ak chcete mať k svojej nehnuteľnosti privedené optické pripojenie (bež ohľadu

na to, či ho chcete využívať dnes alebo v budúcnosti), spoločnosť Slovak Telekom, a. s., vám ponúka takúto možnosť v rámci realizácie projektu zriaďovania novej optickej telekomunikačnej siete a prípojkov v našom meste, a to na náklady investora – spoločnosti Slovak Telekom. Projekt obyvateľom umožní jednoduché zriadenie služieb Rýchly internet, TV, pevná linka. Túto výstavbu hradí v plnej miere spoločnosť Slovak Telekom, a. s. Vedenie mesta preto požiadalo o súčinnosť občanov v podobe vyplnenia formulárov, kde je možnosť uvedenia nezáväzného súhlasu s bezplatným zriadením optickej prípojky na konkrétnej nehnuteľnosti. Tento súhlas občanov nezaväzuje k žiadnej úhrade nákladov ani k budúcemu objednávaní služieb. Vyplnený formulár môžete odovzdať na mestskom úrade alebo zaslať oskenované či odfotené na emailovú adresu, ktorá je uvedená na tlačive. Tlačivá sú umiestnené aj na oficiálnej stránke mesta v sekcii Aktuálne oznamy.

(jh)

MESTO MÁ SVOJU FACEBOOKOVÚ STRÁNKU

Po informačnej aplikácii SOM pre Leopoldov, ktorú má už vo svojom mobile stiahnutú veľa obyvateľov nášho mesta (dostupná je naďalej na Google Play) a spolu s mestským rozhlasom a oficiálnou internetovou stránkou mesta patria k najvyužívanejším informačným kanálom o aktuálnych informáciách z mestského úradu, prichádza mesto s už pomerne tradičným informačným kanálom, ktorý privítajú najmä priatelia Facebooku. Popri facebookovej stránke PrimaTerka mesto na konci júna sprevádzkovalo aj oficiálnu stránku na facebooku, ktorú nájdete jednoducho pod názvom Mesto Leopoldov. Vedenie mesta na nej plánuje zverejňovať všetky podstatné informácie, aktuality, prípadné zmeny v avizovaných

podujatiach, prezentovať na nej svoju činnosť aj činnosť svojich organizácií, ale aj jednotlivcov. Stránka obyvateľom umožní aj pýtať sa vedenia mesta na to, čo ich zaujíma.

(jrh)

MESTSKÝ ÚRAD – ZMENA TELEFÓNNYCH ČÍSEL

Mestský úrad má po prestahovaní sa do nových priestorov od 9. júna zmenené telefónne čísla a zmenu telefónnych čísel sa nevyhol ani Spoločný obecný úrad v Hlohovci. V prehľadnej podobe prinášame zoznam pracovníkov a ich telefónnych čísel tak, aby občania podľa požadovanej aktivity intuitívne vedeli priamo kontaktovať konkrétneho pracovníka úradu.

Mestský úrad Leopoldov:

PODATEĽŇA A SEKRETARIÁT PRIMÁTORKY prízemie, č. 3

Ing. Dana Sawicka 033/28 527 11, mobil 0903 993 693

PRIMÁTORKA prízemie, č. 3

Mgr. Terézia Kavuliaková 033/28 527 11

MATRIKA, EVIDENCIA OBYVATEĽOV, HROBOVÉ MIESTA prízemie, č. 1

Mgr. Denisa Jarošková 033/28 527 14, mobil 0911 903 705

POKLADŇA, DANE A POPLATKY prízemie, č. 2

Gabriela Halášová 033/28 527 15, mobil 0911 903 705

Ludmila Blašková 033/28 527 16, mobil 0911 903 705

SPRÁVA MAJETKU MESTA 1. posch., č. 2

Vladimír Miklovič 033/28 527 17, mobil 0911 242 690

ÚZEMNÝ PLÁN 1. posch., č. 3

Mgr. Jana Jančárová 033/28 527 18, mobil 0911 242 692

STAVEBNÁ ČINNOSŤ 1. posch., č. 3

drobné stavby, zvláštne užívanie MK, zriadenie vjazdu...

Ing. Henrieta Zlámalová 033/28 527 19, mobil 0910 433 937

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 1. posch., č. 4

Ing. Kristína Vavrinčová 033/28 527 20, mobil 0903 475 419

KULTÚRA A GRANTY 1 posch., č. 4

Nikola Bucková 033/28 527 20, mobil 0910 863 986

UČTÁREŇ 1. posch., č. 5

Alena Molnárová, Ing. Lenka Martinkovičová 033/28 527 21

INVESTIČNÁ ČINNOSŤ 1. posch., č. 3

Ing. Kristína Bajtalová 033/28 527 22, mobil 0903 772 725

SPOLOČNÝ OBECNÝ ÚRAD V HLOHOVCI:

SPOLOČNÝ OBECNÝ ÚRAD – STAVEBNÝ ÚRAD

Mgr. Ivana Batíková 033/28 527 42

Dávid Štibraný 033/28 527 43

Ing. Monika Seewaldová 033/28 527 44

SPOLOČNÝ OBECNÝ ÚRAD – FINANČNÉ ODDELENIE

Gabriela Blšáková 033/28 527 45

SPOLOČNÝ OBECNÝ ÚRAD – ŠKOLSKÝ ÚRAD

Mgr. Zuzana Hromeková 033/28 527 46

SPOLOČNÝ OBECNÝ ÚRAD

RNDr. Anton Mutkovič 033/28 527 47

Nový park sa bude na noc zamykať

Napriek tomu, že Nový park slúži Leopoldovčanom len nedlho, jeho exteriérové vybavenie už zdemolovali vandali. Najhoršie skončila vyhliadková veža, ktorú mesto muselo už niekoľkokrát opravovať. Na mnohých miestach sú herné prvky posprejované rôznymi, často aj hanlivými výrazmi. Poškodené sú už aj toalety, kde sa nachádza nápis na stene a rozbitý kryt na svetlo. Preto vedenie mesta pristúpilo k tomu, že sa park na noc bude zamykať. Od 12. júla sa budú obidve brány každý deň o 20:00 večer zamykať a o 07:00 ráno odomykať. Okrem brán sa bude otvárať aj sociálne zariadenie, ktoré tak bude k dispozícii návštevníkom parku. Tým sa však opatrenia proti vandalom nekončia. Mesto v budúcnosti plánuje umiestniť v parku kamerový systém, ktorý by nemal slúžiť iba na spätné monitorovanie objektu, ale mal by byť vybavený aj pohybovým senzorom. Ten okamžite upozorní kompetentných na to, že sa v parku niečo deje. Budú tak môcť prostredníctvom kamier účinnejšie sledovať pohyb v parku. Kamera s pohybovým senzorom dokáže rozoznávať až 21 druhov objektov, napríklad človeka, psa, bicykel, motorku a pod. V súčasnosti pracovníci úradu možnosti takýchto kamerových systémov overujú, a zisťujú cenové podmienky a spôsoby realizácie.

„Nie sme jediné mesto s týmto problémom. Mnohé samosprávy sa pasujú ešte s oveľa väčšou intenzitou vandalizmu a ničenia verejných priestorov. Je smutné, že niektorí ľudia si nevážia to, čo patrí nám všetkým. Ide však o problém, ktorý nie je možné úplne vyriešiť, dá sa iba držať čiastočne pod kontrolou a čo najviac eliminovať. Sme vďační všetkým občanom, ktorí pred tým nezatvárajú oči, ale týchto ľudí slušne upozornia. Aj to je jeden zo spôsobov, ako udržať naše verejné priestranstvá čo najdlhšie v dobrom stave. Vieme, že tomu úplne nedokážeme zabrániť a hoci nás takéto opatrenia aj prípadné opravy stoja čas aj peniaze, chceme sa pokúšať zabrániť vandalizmu čo najviac, lebo nám záleží na tom, aby bol park pre Leopoldovčanov funkčný a estetický,“ dodáva primátorka Terézia Kavuliaková.

V týchto dňoch pracovníci úradu odstraňujú nápisy, ktoré sa nachádzajú nielen na herných prvkoch, ale napríklad aj na kríži pri vstupnej bráne. Nie všetko sa však podarilo odstrániť. Čoskoro sa v parku nainštalujú aj výstražné tabule, ktoré návštevníkov upozornia na to, že park je majetkom mesta a v prípade jeho poškodenia im hrozí pokuta. Na odstraňovanie

následkov vandalizmu aj jeho elimináciu mesto musí mŕňať financie. Je to škoda, pretože v podstate ide o peniaze nás všetkých, ktoré by sa mohli využiť na niečo iné.

Nie je však všetko len negatívne. Pracovníci úradu začínajú rokovať s architektmi o umiestnení nových herných prvkov v parku. „Snažíme sa vyhovieť požiadavkám obyvateľov, ktorí by v Novom parku radi videli viac herných prvkov pre deti. Nechceme to však robiť bez rozmyslu, preto najskôr oslovíme architektov, aby táto zmena negatívne neovplyvnila estetický výzor parku. Zatiaľ nič nesľubujeme, všetko je otázka budúcnosti, pretože ešte len začíname rokovania s architektmi, ale usilujeme sa nájsť kompromis, vyhovieť občanom, ale zachovať aj architektonickú hodnotu parku,“ dopĺňa primátorka.

Mária Kusá

Knižnica v letnom režime

Väčšina inštitúcií v lete prelakuje na iný, úspornejší režim, čo súvisí aj s letnými dovolenkami, keď dopyt po niektorých službách nie je taký výrazný ako počas bežného roka. Mestská knižnica v Leopoldove sa však usiluje ponúkať svoje služby čitateľom bez prestávky aj počas leta. Od 1. júla do 31. augusta tak môžu čitatelia knižnicu navštíviť v každom pracovný deň od 8,00 do 12,00 h a popoludní od 13,00 do 16,00 h.

(r)

Zberový kalendár na druhý polrok 2021

Zber odpadov priamo od domu:

Komunálny odpad: 14. a 15. júla, 28. a 29. júla, 11. a 12. augusta, 25. a 26. augusta, 8. a 9. septembra, 22. a 23. septembra, 6. a 7. októbra, 20. a 21. októbra, 3. a 4. novembra, 17. a 18. novembra, 1. a 2. decembra, 15. a 16. decembra, 29. a 30. decembra

Plasty: 21. júl, 18. august, 15. september, 13. október, 10. november, 8. december

Papier: 23. júl, 3. september, 15. október, 26. november

Iné typy separantov sa zbierajú na viacerých miestach v meste v 1100-litrových kontajneroch. Termíny týchto zberov, žiaľ, mesto nemá kompetenciu ovplyvniť, preto sa stáva, že pri kontajneroch sa občas hromadia tetrapaky alebo kovy. Separanty z kontajnerov sa preto usiluje prostredníctvom svojich zamestnancov priebežne odoberať, aby občania mali možnosť odložiť ďalšie separanty. Preto prosíme obyvateľov, aby do kontajnerov vkladali separanty (najmä tetrapaky a plechovice) upravené tak, aby mali čo najmenší objem.

Kovy: sa z kontajnerov zbierajú 9. júla, 27. augusta, 1. októbra, 12. novembra a 24. decembra.

Tetrapaky 16. júla, 10. septembra, 22. októbra a 17. decembra,

Sklo: 16. júla, 20. októbra, 24. septembra, 29. októbra, 3. decembra a 23. decembra.

Olej: 30. júla, 24. septembra a 26. novembra.

Obyvateľov prosíme o disciplinovať pri triedení odpadov a o to, aby do zberného dvora vyvážali len objemný odpad, drobný stavebný odpad a taký biologicky rozložiteľný odpad, ktorý nedokážu spracovať v kompostéroch. Upozorňujeme, že na zbernom dvore sa nezberá odpad, ktorý patrí do nádob na komunálny odpad s pravidelným vývozom, papier, plasty, tetrapaky, pneumatiky ani separanty, na zber ktorých je možné použiť 1100-litrové kontajnery v meste.

(ra)

VČERA, DNES A ZAJTRA (16)

Poštácká pohádka

Už asi málo z vás pozná túto rozprávku českého spisovateľa Karla Čapka ilustrovanú jeho bratom Josefom, podľa ktorej bol v roku 1961 nakrútený animovaný film s nezabudnuteľným hlasom Karla Högera. V nej pán poštár Kolbaba, ktorý raz na pošte neplánovane strávil noc, zistil, že tam poštárom pomáhajú maličkí škriatkovia a po robote hrajú s listami mariáš. A ak treba, vedia ich bez otvorenia aj prečítať. Vďaka ich pomoci sa pán Kolbaba podujal vyriešiť ťažkú úlohu – doručiť list, ktorý nemal adresu ani platnú známku. Nadprirodzené schopnosti škriatkom umožnili prečítať list bez toho, aby ho bolo treba otvoriť a pán Kolbaba sa dozvedel, že je to lúboštný list šófera Františka jeho milej Marienke aj so žiadosťou o jej ruku. Bol to teda list veľmi dôležitý, a tak sa rozhodol doručiť ho za každú cenu. Rok a deň trvalo tomuto poštárovi z božej milosti, kým našiel adresátku a uplakanej Marienke nadobro zmenil život.

Dnes je „poštová“ situácia iná. Zasiadnutá pokrokom. Ja pokrok v mnohých prípadoch neznášam. Niekedy totiž prináša zbytočné inovácie a v našich pomeroch predražené (ako zvyčajne) pokrokové metódy trpia dlhodobou detskými chorobami. Napriek tomu som začal používať elektronické služby Slovenskej pošty. Musím priznať, že ten, kto nemá fóbiu z počítačov ocení, že vybavenie jeho zásielky ešte pred podaním na poštu pomocou e-služby je komfortné a niekedy aj funguje. Problém však je, ako vždy, v ľuďoch. Poštári typu pána Kolbabu už dávno vymreli, aj keď jedného som v Hlohovci poznal aj ja. Volal sa Hanzel. Tento mohutný chlap dlho roznášal poštu, dôchodky, vyberal poplatky za elektrinu, plyn, noviny, inkaso, a neviem čo všetko ešte. Jeho veľká ošúchaná kožená kapsa na rameno, uniforma, pelerína do nečasu a brigádírka jasne určovali príslušnosť do skupiny dôležitých a dôveryhodných inštitúcií. Stihol všetko bez ďalších popisovačov a inkasantov a akosi patrilo ku koloritu života našej ulice. Učiteľ, farár, poštár aj železničiar patrili do skupiny predstaviteľov úctyhodných a uznávaných profesií. Už to nie je ani zďaleka pravda.

Pravdaže, aj kedysi bolo na čo frľať a aj sme frľali. Ak sme poslali obyčajnú zásielku za šesťdesiat halierov (terajšie dva centy) urobili sme lepšie, ako keby sme si priplatili a poslali list expres alebo doporučene. Neviem prečo, ale obyčajné zásielky boli zvyčajne doručené na druhý deň po vhození do schránky. Možno preto, že im pracovníci pôšt nevenovali veľkú pozornosť. Zásielky „neobyčajné“ však so sebou prinášali a prinášajú aj neobyčajné byrokratické opatrenia. Už aj pred časmi covidovými, keď treba eliminovať osobné kontakty, sa zásielky napriek prítomnosti adresátov tam, kde ich poštári majú hľadať, doručovať prestali. Nahradili ich žlté papieriky s oznamom, že zásielku si možno vyzdvihnúť na pošte. V necovidových časoch až potom, keď sa doručovateľ vrátil z rájónu. Život je ťažký, poštárske kapsy tiež, žlté lístočky zatažujú poštárske chrbty menej. A tak sa doručovateľom zásielky stáva nielen poštár, ale aj adresát. Ak mu zásielku na pošte pri priehradke nájdu, nasleduje lustrovanie a podpisovanie žltého papierika aj doručovacieho háčku.

Nedávno som však takmer onemel, keď ma poštový kuriér prekvapil doručením zásielky podanej deň predtým. Tuším niečo nie je v poriadku, hovoril som si. Slovenská pošta sa po tridsiatich rokoch zbláznila a chce otriast mojím podvedomím, ktoré nie je na podobné prekvapenia v súvislosti s touto inštitúciou zvyknuté. Vydýchol som si až dnes a s uspokojením konštatujem, že je všetko po starom.

V bublinkovej obálke C5 som z Hlohovca do Bratislavy (70 km) prvou triedou tzv. D+1 (kedysi sa to volalo Prioritne, alebo Expres) dva „cégre“, ktoré u nás zabudla pri poslednej návšteve sestra. Ako registrovaný zákazník som vytvoril elektronický podací hárok, poslal ho na poštový portál, následne vytlačil vygenerovaný adresný štítok na samolepku, nalepil ho na bulinkovú obálku z recyklovaného papiera a utekal na hlohovskú poštu. Keďže som sa ako skúsený e-kliet nedopustil nijakej chyby (aj som list poctivo odvážil na veľmi presnej listovej váhe) podanie a zaplatenie prebehlo tak, ako sa na dvadsiate prvé storočie patrí, bleskovo. Zaplatil som deväťdesiatpäť centov – z jedného eura som si, samozrejme, päť centov hrdo vydať nedal. Nuž, je iná doba. Pred tridsiatimi rokmi by v prepočte tá koruna päťdesiat stačila na celú zásielku. Z pošty som odchádzal bez potvrdenia o prevzatí, pretože to sa pri e-podacom hárku rieši, ako inak, elektronicky. Prešiel však deň, dva, tri a v Bratislave nebolo o zásielke ani chýru, ani slychu. A ja som s uspokojením konštatoval, že „ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov“.

Nahrávaný telefonát, ako inak, do call centra pošty som absolvoval s pocitom idiota, že moja sťažnosť je síce možná, ale nikam ma neprivedie, pretože zásielky prvej triedy sa nesledujú a ja nemám ani potvrdenie, že som vôbec na poštu niečo priniesol. V mojom klientskom účte stále svieti „Zásielka je pripravená na podaj“, pracovníčka asi zabudla odkliknúť, že už bola podaná a po siedmich dňoch táto hláška „vyhnije“. Na sídliskovej bratislavskej pošte aj môj nepodstatný problém vyhnil a list sa nakoniec našiel. Ba v skutočnosti tam bol naozaj D+1, ako sa na prvotriedny list patrí, ale žltý lístoček do schránky adresátky dorazil až D+4. Trvalo to „iba“ štyri dni...

Pán Kolbaba nemal k dispozícii nijakú elektroniku, iba svoju poštársku česť. Nepoľavil, nenechal problém „vyhniť“, s ľúbostným listom sa vláčil rok a jeden deň, a podarilo sa mu ho doručiť aj bez adresy. A ešte od šťastnej Marienky aj vybrať pokutu za to, že nebol ofrankovaný...

Vojtech Moravčík

MTK protestovalo proti rozhodnutiu ObfZ Trnava

Pandemická situácia riadne zamotala hlavy aj futbalovým funkcionárom. V máji Výkonny výbor ObfZ v Trnave schválil reštart dohratia jesenného programu aktuálneho súťažného ročníka 2020/2021 s tým, že reštart súťaží podlieha uvoľneniu opatrení zo strany pandemickej komisie a vlády o organizovaní hromadných podujatí. Teda: sezóna by sa mala dohrať. Iné futbalové zväzy, napríklad dunajskostredský, futbalový ročník anulovali. Kluby pritom vnímajú doterajšie opatrenia, počas ktorých sa nemohli sústrediť napríklad na tréningy, za hendikep, ktorý môže mnohé kluby poškodiť. Na margo toho vedenie nášho klubu MTK prijalo stanovisko, ktoré adresovalo Výkonnému výboru ObfZ v Trnave a podrobne v ňom uviedlo argumenty, ktoré klub a predsedu MTK Mateja Jančára viedli k vyjadreniu nesúhlasu s dohrávaním jesennej časti. Situácii v určitom zmysle napomohla zmena podmienok covidautomatu pre hromadné podujatia, pretože po úprave týchto pandemických opatrení, keď nelogicky športovanie v interiéroch bolo povolené bez testov na COVID 19, no v exteriéroch bol je nutný negatívny antigénový test nie starší ako 24 hodín. Napokon tak ObfZ predčasne ukončil sezónu. Súťažný ročník 2020/21 je tak v poradí druhým ročníkom, ktorý sa neodohrá v režime plánovaných zápasov.

(jh)

Aké sú zmeny v kádri MTK?

Do aktuálneho súťažného ročníka MTK Leopoldov prihlásilo štyri tímy do piatich súťaží. Žiaľ, nášmu klubu sa nepodarilo postaviť družstvo starších žiakov (U15), pretože až desať hráčov postúpilo do vyššej vekovej kategórie a z družstva mladších (U13) žiakov nebola táto veková kategória rozšírená o nových hráčov, čiže doterajší káder mladších žiakov môže naďalej hrať za svoju kategóriu U13.

Dospelí VI. liga-MEVA-SPORT-ObfZ TT

Družstvo mužov sa aj v tomto roku vynovuje či už prestupom hráčov z dorasteneckých kategórií ale dopĺňa sa aj o ďalších hráčov. Časť tohto potenciálu pochádza aj spomedzi leopoldovských odchovancov, ktorí sa vrátili do materského klubu. V novej sezóne tak očakávame návrat Branislava Krajčoviča, ktorý počas minulých sezón pôsobil v susednom Červeníku.

Dospelí budú v tejto sezóne zapojení aj do súťaže Bestrent cup (Pohár ObfZ Trnava), ktorá sa začína 17. júla o 17.30 hod. zápasom medzi OŠK Šúrovce – MTK Leopoldov. Veríme, že naši fanúšikovia nás prídu povzbudiť do Šúroviec. Ak uspejeme v prvom kole, bude nás v ďalšom zápase čakať lepší z dvojice FO ŠK Modranka / OŠK Zavar. Prípadné druhé kolo sa

uskutoční v termínoch 24. – 25. júla takisto o 17.30 hod.

Starší dorast (U19) VI. liga-Dorast-U-19-sk.B-ObFZ TT

Jedinou väčšou zmenou je tá, že družstvo bolo doplnené až o desať hráčov zo skupiny starších žiakov (U15).

Mladší žiaci (U13) IV. liga-MZ-U-13-sk.C-ObFZ TT

Družstvo mladších žiakov je aktuálne najpočetnejším družstvom MTK, takže by malo byť dobrou základňou pre starších žiakov (U15).

Prípravka (U9) a predprípravka U7

Prípravka-U09-sk.A-ObFZ TT

O futbalovú hru prejavujú aktívny záujem aj najmladší. Predprípravka aj prípravka sa tešia veľkému záujmu chlapcov a dievčat. Už druhý rok sa MTK dobre formuje práve predprípravka (U7), kde sa s pravidlami futbalu zoznamujú práve naši najmladší.

(ra)

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **Michal Slamka**

Čierny: **Štefan Sándor**

Turnaj: Súťaž družstiev ŠK Hlohovec - ŠK Gabčíkovo, 3.liga,10. kolo

Dátum: 3. 11. 2007

Otvorenie: Hra štyroch jazdcov (C48) - španielsky variant (C62)

1.e4 e5 2.f3 Jf6 3.Jc3 Jc6 [3. - Sb4 4.J:e5 0-0 5.Se2 Ve8 6.Jd3 S:c3 7.d:c3 J:e4 8.Jf4 d6 9.0-0 Jd7 10.f3 Jf6 (10. - Jec5!?) 11.c4 De7 12.Vf2 De5 13.Vb1 Jf8 14.b3 Sd7 15.Jd3 De7 Širov vs. Akopjan, Linares 1995] **4.Sb5** [4.g3 Sc5 5.Sg2 d6 6.0-0 0-0 7.d3 a6 8.Se3 h6 9.h3 S:e3 10.f:e3 d5 11.e:d5 J:d5 12.De1 Se6 13.Je4 De7 14.c4 Jdb4 15.Dc3 Vad8 16.d4 e:d4 17.J:d4 f5 Mohr vs. Anic, Mitropa Cup 1997; 4.d4 e:d4 (4. - Sb4 5.J:e5 J:e4 6.Dg4 J:c3 7.D:g7 Vf8 8.a3 J:d4! 9.a:b4 J:c2+ 10.Kd2 J:a1 11.K:c3 a5 12.Sc4 a:b4+ 13.Kd2 d5 14.Sb5+ c6 15.Ve1Se6 Polovodin vs. Rutman, Leningrad 1978) 5.Jd5 (tzv. *Belehradský variant*) d6 6.J:d4 Se7 7.Se2 0-0 8.0-0 a6 9.Jc3 Ve8 10.f4 Sf8 11.Sf3 Sd7 12.Se3 Vb8 13.Sf2 g6 14.Sh4 Sg7 15.Jb3 Dc8 16.Dd2 b5 17.Vae1 a5 17.Jd5! 8.Bednář vs. Fiačan, Ružomberok 1996] **4. - d6** [4. - Jd4 5.J:e5 De7 6.f4 J:b5 7.J:b5 d6 8.Jf3 D:e4+ 9.Kf2 Jg4+ 10.Kg3 Dg6 11.De2+Kd8 12.Ve1 Sd7 13.Jd4 Je3+ 14.Kf2 J:c2 15.J:c2 D:c2 Spielmann vs. Rubinstein, Baden-Baden 1925; 4. - Sc5 5.J:e5 Jd4 6.Sa4 0-0 7.d3 d5 8.Sg5 c6 9.Dd2 Ve8 10.f4 b5 11.Sb3 h6 12.Sh4 J:e4 13.S:d8 J:d2 14.K:d2 Ve:d8 15.Je2 J:e2 16.K:e2 Ve8 Tarasch vs. Rubinstein, San Sebastian 1912; 4. - Sb4 5.0-0 0-0 6.d3 d6 (6. - S:c3 7.b:c3 d6 8.h3 h6 9.Ve1 a6 10.Sa4 Sd7 11.Sb3 Ja5 12.Jh2 J:b3 13.a:b3 Jh7 14.f4 e:f4 15.S:f4 f5 16.e5! Bogoljubov vs. Grunfeld, Moskva 1925) 7.Sg5 S:c3 8.b:c3 De7 9.Ve1 Jd8 10.d4 Sg4 11.h3 Sh5 12.g4 Sg6 13.Jh4 h6 Wolf vs. Rubinstein, Teplice-Šanov 1922] **5.d3** (5.d4 Sd7 6.0-0 e:d4 7.J:d4 Se7 8.S:c6 b:c6 9.Df3 0-0 10.Ve1 Ve8 11.e5 d:e5 12.J:c6 S:c6 13.D:c6 Dd6 14.Df3 Vab8 15.Vb1 e4! 16.J:e4 Dc6 17.Sd2 D:c2 18.Vbc1 D:b2 19.Sc3 Db6 20.S:f6 S:f6 =/+) **5. - Sd7 6.0-0 Se7 7.Je2** (Ak nehral biely 4.d4, tak teraz mal príležitosť začať útok na stred: 7.d4 e:d4 8.J:d4 0-0 9.J:c6 b:c6 10.Sc4 Db8 11.Sb3 Db4 12.De2 Vab8 13.Vd1 Vfe8 14.Se3 J:e4?! 15.a3 J:c3 16.S:f7+ K:f7 17.Dh5+ Kg8 18.a:b4 J:d1 19.D:d1 V:b4 20.b3 +/=) **7. - a6 8.Sa4 b5 9.Sb3 Ja5 10.c3** (10.Sd2 J:b3 11.a:b3 0-0 12.Jg3 c6 13.h3 Db6 14.Se3 Dc7 15.De1 c5 =) **10. - J:b3 11.a:b3 0-0 12.Jg3 Se6 13.Jg5 Sg4 14.f3 Sd7 15.f4 h6 16.Jf3 e:f4 17.S:f4 Jh7?! (**Potrebné bolo treba hrať aktívne v strede šachovnice: 17. - c5 18.Jd2 d5 19.e5 Sg4 20.De1 Jh5 21.J:h5 S:h5 22.Dg3 Dd7 23.S:h6 Dg4 24.Sf4 D:g3 25.S:g3 Se2 26.Vfe1 S:d3 27.e6 f6

28.Ve3 Sc2 29.Vc1 Sf5 30.Vf1 d4 =/+)
18.Jd4 Sf6 19.Jdf5 Sg5 20.b4 (Do vežovej koncovky by hra prešla po: 20.S:g5 J:g5 21.h4 S:f5 22.h:g5 Se6 23.g:h6 g:h6 24.Dh5 Kh7 25.Jf5 Dg5 26.D:g5 h:g5 27.Jd4 Sd7 28.Vf6 Kg7 29.Vf2 f6 30.Jf5 S:f5 s možnou remírou.) **20. - S:f4 21.V:f4** (Pozri diagram!) **Dg5??** (Prehrávajúci tah.) **22.Vg4!! Dd8 23.V:g7+ Kh8 24.Dh5 Df6 25.Vg4 Jg5** (Urychľuje svoju prehru. Mocnejší odpor mohol klásť po: 25. - d5 26.e:d5 Vg8 27.Vf1 Vg6 28.d4 V:g4 29.D:g4 Dg5 30.Dh3 Jf6 31.D:h6+ D:h6 32.J:h6 Kg7 33.J:f7 J:d5 34.Jh5+ Kg6 35.Je5+ K:h5 36.J:d7 hoci nakoniec tiež s prehrou.) **26.Vh4 Je6 27.D:h6+ D:h6 28.V:h6+ Kg8 29.Jh5** (29.Je7+!! 30.Kg7 30.Jgf5 mat.) **1:0**

So šachovým majstrovstvom sa vo svojej súťažnej partii našim čitateľom predstavuje elektrotechnický inžinier **Michal Slamka** (* 21. 7. 1981) z Dlhej ulice v Leopoldove. Vyšiel zo šachovej školy Ferdinanda Bišcu v Hlohovci, lebo v tom čase už leopoldovský šachový klub zanikol (1988). M. Slamka neprijal v dueli ponuku Š. Sándora na ruskú hru, ktorá by bola vznikla, ak by bol biely ďalej pokračoval 3.J:e5 alebo 3.d4, keď po 3.Jc3 sa mohla na šachovnici objaviť pozičná remíza opakovaním tahov: 3. - Sb4 4.Sc4 0-0 5.0-0 Jc6 6.d3 S:c3 7.b:c3 d6 8.Sg5 Se6 9.S:e6 f:e6 10.Db1 b6 11.Db5 Dd7 12.Vab1 Jh5 13.Sd2 Jf4 14.Jg5 h6 15.S:f4 V:f4 16.J:e6 Vf6 17.d4 V:e6 18.d5 Vg6 19.D:c6 V:g2+ 20.K:g2 Dg4+ 21.Kh1 Df3+ 22.Kg1 Dg4+, ale radšej zvolil prechod do hry štyroch jazdcov so „španielskym strelcom“ (4.Sb5), aby sa vyhol teoretickej príprave svojho súpera, ktorý však mohol byť pripravený aj na takúto alternatívu, lebo po 4. - d6 postupne prešla hra do Steinitzovej obrany španielskej hry (C62) len s iným poradím tahov; napr.: 1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sb5 d6 4.d4 Sd7 5.Jc3 Jf6 6.0-0 e:d4 7.J:d4 Se7 8.b3 J:d4 9.D:d4 S:b5 10.J:b5 Jd7 Lasker vs. Capablanca, N. York 1924. Už r. 1902 na turnaji v Monte Carlo hral Američan Marshall (po 4.Sb5) 4. - Jd4 a po ňom tento odskok čierneho jazdca v otvorení podrobne analyzoval A. Rubinstein. Potom je asi najlepšie za bieleho hrať 5.Sa4. Na ukážku ako hrali otvorenie dvaja exmajstri sveta (Aljechin vs. Euwe, Amsterdam 1936); biely s pešiakom na poli d3 a čierny na d6. Prvé štyri tahy sú totožné s našou komentovanou partiou a ďalej nasledovalo: 4. - Sb4 5.0-0 0-0 6.d3 d6 7.Je2 Je7 8.c3 Sa5 9.Jg3 c6 10.Sa4 Jg6 11.d4 Ve8 12.Sb3 e:d4 13.c:d4 Se6 14.Jg5 S:b3 15.D:b3 Dd7 16.f3 h6 17.Jh3 a s neskorším útokom Aljechina na dámskom krídle. Po 5.d3 mohol Sándor hrať aktívnejšie: 5. - Sg4 6.0-0 a6 7.S:c6+ b:c6 8.h3 Sh5 9.De2 Se7 10.De3 0-0 11.Je2 Vb8 12.b3 c5 13.Jh2 Jd7 14.Jg3 Sg6 15.Sd2 h6 16.f4 e:f4 17.D:f4 Sf6 18.Vab1 Sd4+ 19.Kh1 Se5 20.Df3 Jf6 s vyrovnanou hrou, lebo sa nemusel báť brania svojho jazdca (7.S:c6). Zaujímavý variant by vznikol v partii po braní čierneho jazdca miesto ústupu strelca (8.Sa4): 8.S:c6 b:c6 9.h3 0-0 10.Se3 Db8 11.b3 Db4 12.Jg3 Vf8 13.Jh4 J:e4 14.Jhf5 J:g3 15.J:e7+ Kf8 16.f:g3 K:e7 17.Dh5 Se6 18.D:h7 Vg8 19.Vf2 Vaf8 20.c4 Kd7 21.Vc1 c5 s vyrovnaním. S odskokom svojho jazdca (9. - Ja5) sa Sándor nemusel ponáhľať, ale mal najskôr vyvinúť strelca: 9. - Sg4 10.Se3 S:f3 11.g:f3 0-0 12.Jg3 Ja5 13.f4 J:b3 14.a:b3 Ve8 15.f:e5 d:e5 16.Jf5 c6 17.Df3

Sf8 18.Va2 Ve6 19.Vfa1 c5 20.Sg5 Db6 21.h3 Je8 22.Kh1 Jd6 23.Vg1 J:f5 24.D:f5 g6 25.Se3 Dc6 26.Df3 c4 27.b:c4 b:c4 28.d:c4 D:c4 29.b3 Dc8 30.Kh2 Vb8 s odrazením útoku Slamku. Bojovať o remízu mohol čierny, ak by miesto prehrávajúceho 21.Dg5 hral: 21. - Kh8! 22.Dh5 De8 23.Vh4 De5 24.Vf1 Sc8 25.d4 Df6 26.Je3 Dg5 27.Jd5 D:h5 28.V:h5 Va7 29.Je7 Se6 30.d5 Sg4; 22.Dd2 Jg5 23.De3 S:f5 24.J:f5 Dd7 25.h4 Je6 26.Vf3 f6 27.d4 c6 28.d5 c:d5 29.e:d5 Jc7 30.Dd3 Vfe8 31.Vg3 Ve5 32.J:g7 Vg8 33.Je6 V:g3 34.D:g3 J:d5. S pomocou svojho súpera sa podarilo Michalovi vytvoriť miniatúrnú partiu, ktorá by mohla byť zaradená aj do nejakej zbierky minipartií, lebo už po 22. tahu bieleho sa mohol čierny vzdať.

Hra štyroch jazdcov je jedno zo starodávnych otvorení. Zmienka o ňom sa našla už v rukopise zo XVI. storočia, ktorý napísal taliansky šachista Giulio Polerio (* 1548 - 1612). Rukopis bol vytlačený r. 1874. Podľa teórie je poradie ťahov nasledovné: 1.e4 e5 2.f3 Jc6 3.Jc3 Jf6 a teraz už môže biely ihneď zaútočiť na stred šachovnice: 4.d4 e:d4 5.Jd5!?! Se7 6.Sc4 0-0 7.0-0 d6 8.J:d4 J:d4 9.D:d4 J:d5 10.S:d5 Sf6 11.Dd3 a5 12.a4 c6 atď. Skok bieleho jazdca (5.Jd5) uviedli do praxe r. 1945 belehradskí šachisti, a preto má pomenovanie ako *Belehradský gambit*.

(GK)

Šachové okienko

Medzi šachovými skladateľmi sa objavujú šachisti rôznych profesií. Pritom nie je dôležitá miera ich vzdelania. Riešiteľom na šachovom diagrame predstavujeme už nežijúceho, ale významného slovenského skladateľa, ktorý bol pôvodným povoláním maliar - natierač. Neskôr pracoval ako technický úradník. Narodil sa 25. 10. 1909 v Békéscsabe (Maďarsko) a umrel 7. 6. 1976 v Komárne. V tomto meste na juhu Slovenska žil od r. 1947. Svoju prvotinu uverejnil ako 23-ročný v r. 1932 v Magyar Sakkvilágu počas svojho pobytu v Maďarsku, ale svoje najlepšie skladby vytvoril až na Slovensku. Celkovo publikoval viac ako 300 skladieb. V skladateľských súťažiach získal 109 vyznamenaní, z toho 28 cien (9 prvých), 40 čestných uznaní, 36 pochvalných zmienok a 4 umiestnenia v súťažiach družstiev. V 2. medzinárodnej súťaži družstiev r. 1967 dosiahol najvyšší počet bodov z česko-slovenských autorov a 3. miesto v oddelení trojťažiek. Na majstrovstvách Československa v rokoch 1963 - 1971 jedenkrát zvíťazil a dvakrát bol druhý. Prvé miesto dosiahol na majstrovstvách Slovenska 1964 - 1969 v trojťažkách. V Albumoch FIDE získal 13 bodov. Viacero rokov bol najlepším slovenským skladateľom trojťažiek, ale vynikol aj vo dvojťažkách. Bol jedným zo zakladajúcich členov Slovenskej organizácie kompozičného šachu r. 1952. V r. 1974 sa stal prvým majstrom Československa v riešení šachových úloh. Svoje organizačné schopnosti dokázal pri príprave úspešného šachového festivalu r. 1975 v Komárne pre riešiteľov i skladateľov. Škoda, že v *Malej encyklopédii šachu* (Olympia Praha, Šport Bratislava 1989) nezostalo miesto pre aspoň jeden diagram s jeho skladbou, ale v publikácii *Kompozičný šach na Slovensku* (Šport Bratislava 1984) od B. Formánka ich nájdeme až osem, čo znamená, že to bol skladateľ extratriedy. Tiež v knižke vreckového formátu *Šach do vrecka* (Šport Bratislava 1963) od toho istého autora nájdeme jednu jeho skladbu.

Niekedy človek odchádza z tohto sveta s pomalým umieraním a v bolestiach, keď jeho imunitný systém bojuje s viacerými zákejnými chorobami aj niekoľko rokov. Inokedy to môže byť náhla a nečakaná smrť z večera do rána, tak ako sa to stalo osudným Andrejovi Ančinovi, ktorý bol ešte vo svojom seniorskom veku primerane fyzicky i psychicky

vyváženou osobnosťou. Ani súčasná lekárska veda nedokáže vždy vedecky vysvetliť úmrtie človeka. Niekedy sa to pripisuje skolabovaniu imunitného systému, ktorý nesprávne vyhodnotí jeho zdravotný stav a pošle ľudskú bytosť do nenávratna, keď ešte predtým vrah prechádza cez tunel, na konci ktorého je svetlo, čo však nie je dôležité a nemusíme tomu ani veriť. Andrejovou labuťou piesňou sa stala dvojťažka, ktorú pravdepodobne sám v obálke, popísanej jeho rukopisom, vhodil do poštovej schránky jeden deň pred svojím úmrtím. Ako keby tušil, že na neho bude ďalší deň skoro ráno čakať biela pani s kosou. Pre uverejnenie svojej skladby si vybral šachovú rubriku v *Nedelnej Pravde*, kde aj bola vytlačená 25. 6. 1976 pod č. 827: **biely** - Kb1

Dg6 Va4 Vc7 Sf3 Sg3 Jc1 Jd8 Pc4 d2 (10), **čierny** - Kd4 Dg8 Ve7 Vf5 Sb8 Sh7 Jd7 Jg4 Pb3 g7 (10); biely začne a dá mat 2. ťahom! **Riešenie:** zdanlivé hry 1. - Jde5, Jge5 2.Db6, Sf2; **1.Sd6!** hrozí 2.Jc6 mat, 1. - Jde5, Jge5 2.Sc5, Dg1 mat, 1. - D:d8, Dd5, Vc5 2.c5, c:d5, J:b3 mat. V porovnaní zdanlivých hier a riešenia vznikla zámena dvoch matov. Svoje úlohy posielal na uverejnenie takmer do celého sveta. V bývalej ČSSR to boli šachové rubriky v *Pravde*, *Práci*, *Hlase ľudu*, *Ľude*, *Smere*, *Československom šachu*, *Šachovom umení*; v zahraničí: *Magyar Sakkélet*, *Revista de Sah*, *Magyar Sakkvilág*, *Tidskrift för Schack*, *To Mat*, *British Chess Magazine*, *Schach - Echo*, *Schach magazine*, *Die Schwalbe*, *Thèmes* - 64, *Schachend Nederland*, *Gazeta Szachowa*, *The Problemist*, *Italia Scacchistica*, *South African Chess Magazine*, *Problem Observer*, *Schweizerische Schachzeitung*, *Šahovski glasnik* a ďalšie. Týmto krátkym článkom sme si pripomenuli 45. výročie Andrejovho úmrtia.

Naším riešiteľom predkladáme na riešenie strategickú trojťažku, ktorá získala v skladateľskej súťaži lotyšského časopisu III. cenu. Biely začne a dá mat najneskôr tretím ťahom!

Andrej Ančin dosiahol v kráľovskej hre najviac úspechov v oblasti kompozičného šachu, ale aj v praktickom (hranom) šachu súťažil ako 46-ročný o majstra Slovenska r. 1955, odkiaľ je naša ukážka jeho šachového majstrovstva. V poloslovenskej obrane dámskeho gambitu (D45) sa dopustili obaja protagonisti viacerých chýb. Ešte v 16. alebo 17. ťahu, po chybe svojho súpera, mohol Andrej prevziať aktivitu do svojich rúk, čo nevyužil a nakoniec duel v miniatúrnej partii prehral, keď jeho súperom bol budúci medzinárodný majster (od r. 1961) Maxmilián Ujtelky.

Biely: **Ujtelky** – Čierny: **Ančin**

1.d4 Jf6 2.c4 e6 3.Jc3 d5 4.Jf3 c6 5.e3 (Botvinnikov systém D44: 5.Sg5 d:c4 6.e4 b5 7.e5 h6 8.Sh4 g5 9.J:g5 h:g5 10.S:g5 Jbd7 11.e:f6 Sb7 12.g3 c5 13.d5 Db6 14.Sg2 0-

Šachové okienko

Skladba č. 57

Andrej Ančin

Latvijas S. B. 1937, III. cena

Mat 3. ťahom (13 - 13)

0-0 15.0-0 b4 16.Ja4 Db5 17.a3 Jb8 18.a:b4 c:b4 19.Se3 S:d5 20.S:d5 V:d5 21.De2 Jc6 22.Vfc1 Je5! Kasparov vs. Tal, Moskva 1983) **5. - Se7** (5. - Sd6, aby čierny mohol neskôr podporiť svojím strelcom postup pešiakov ťahmi c5 alebo e5; 5. - Jbd7 6.Sd3 Sd6 7.b3 0-0 8.Sb2 Ve8 9.Dc2 e5 10.c:d5 c:d5 11.d:e5 J:e5 12.J:e5 S:e5 13.Je2 Dd6 14.S:e5 D:e5 15.0-0 Sd7 16.Jd4 Vac8 17.Dd2 Dd6 Polugajevskij vs. Mecking, Mar del Plata 1971, 6. - d:c4 7.S:c4 b5 8.Sd3 a6 9.0-0 c5 10.a4 b4 11.Je4 Sb7 Flohr vs. Kashdan, Londýn 1932, 8. - b4 9.Ja4 Sb7 10.b3 c5 11.0-0 Se7 12.Sb2 0-0 13.De2 c:d4 14.J:d4 Jb6 15.J:b6 D:b6 Thomas vs. Stahlberg, Poděbrady 1936, 8. - Sb7 9.0-0 a6 10.e4 c5 11.d5 Dc7 12.d:e6 f:e6 13.De2 c4 14.Sc2 Sd6 15.Jg5 Jc5 16.f4 e5 17.a4 Db6 18.a:b5 a:b5 19.V:a8 S:a8 20.Se3 e:f4 21.e5 S:e5 Marin vs. Širov, Manila 1990; 6.Dc2 Sd6 7.Sd3 e5 8.c:d5 c:d5 9.Jb5 Sb8 10.d:e5 J:e5 11.J:e5 S:e5 12.Sd2 0-0 13.Sc3 S:c3+ 14.D:c3 Je4 15.Dd4 Ve8 16.0-0 a6 Gurevič vs. Hector, Kodaň 2001) **6.Dc2 0-0** (6. - d:c4 7.S:c4 0-0 8.0-0 b5 9.Sd3 Sa6 10.Je5 Sb7 11.a4 a6 12.Je4 Jfd7 13.Jf3 f5 +=) **7.b3 Jbd7** (7. - c5 8.d:c5 Jc6 9.Sb2 Jb4 10.Db1 S:c5 11.Se2 d:c4 12.S:c4 Sd7 13.0-0 Sc6 14.e4 a5 15.a3 Ja6 16.Dc2 Vc8 17.e5 Jd7 18.Je4 Se7 19.De2 Jac5 20.J:c5 J:c5 +=) **8.Sd3 Ve8?! (8. - b6 9.0-0 Dc7 10.c:d5 c:d5 11.a4 Sb7 12.Sa3 S:a3 13.V:a3 Vfc8 14.Vc1 Dd6 15.Vaa1 Db4 =) 9.0-0 d:c4 10.b:c4 c5 11.Sb2 c:d4 12.e:d4 b6 13.Vad1 Sb7 14.Jg5** (14.d5 e:d5 15.J:d5 Sd6 16.Sf5 S:d5 17.c:d5 g6 18.S:d7 J:d7 19.Dc3 f6 20.Jd4 Dc8 21.Dh3 Jc5 22.Dh4 g5 23.Dh5 +=) **14. - Jf8 15.Vfe1 Jg6 16.Ve3 Jf4?** (16. - Jg4! 17.S:g6 f:g6 18.Vg3 S:g5 19.V:g4 Vc8 20.Dd3 Sf6 21.Je4 Dd7 22.Vc1 e5 23.J:f6+ g:f6 24.Vh4 b5 25.c5 Dd5 26.f3 D:a2 27.D:b5 Sc6 28.Dc4+ D:c4 29.V:c4 Vb8 30.Vc2 Vb4 31.Vd2 Veb8 32.Sc3 Vc4 +=) **17.Sf1?** (17.S:h7+! Kf8 18.d5 e:d5 19.g3 d4 20.g:f4 d:e3 21.V:d8 e:f2+ 22.K:f2 Va:d8 23.Se4 Sc5+ 24.Kg3 J:e4 25.Jc:e4 S:e4 26.J:e4 +/-, 17. - J:h7 18.D:h7+ Kf8 19.Dh8 mat.) **17. - Sd6?** (17. - Jg6 18.Jge4 J:e4 19.J:e4 Dc7 20.d5 e:d5 21.Dc3 Sf8 22.c:d5 D:c3 23.J:c3 V:e3 24.f:e3 Sc5 25.Kf2 Ve8 +=) **18.Jb5 De7 19.d5! e:d5** (19. - e5 20.Vde1 Jg6 21.J:d6 D:d6 22.Sd3 Dc5 23.S:e5 Jg4 24.S:g6 h:g6 25.Ve4 J:e5 26.V:e5 V:e5 27.V:e5 +/-, 24. - J:e3 25.S:f7+! Kf8 26.S:g7+ Ke7 27.De4+) **20.J:f7?! (20.S:f6!! Jg6 21.S:e7 S:e7 22.Jc7 d4 23.V:d4 S:g5 24.V:e8+ V:e8 25.V:e8 +-, 20. - D:f6 21.D:h7+ Kf8 22.Dh8 mat) 20. - D:f7 21.J:d6 Dh5** (21. - Dd7 22.J:e8 J:e8 23.c:d5 Jd6 24.Vg3 +-) **22.S:f6 V:e3 23.f:e3 Jh3+ 24.g:h3 g:f6 25.J:b7 Kh8 26.Sg2 1:0**

Riešenie trojťažky pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 31.8.2021. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Riešenie skladby č. 56 (Križovenský): **I. 1.Vgd7!** hrozí 2.Dg2+ Jf3 3.D:f3, e:f3 mat, 1. - Jg7 2.V:d4+ c:d4 3.Jc5 mat, 1. - Jg6 2.Sd3+ V:d3 3.c:d3 mat; **II. 1.Ve7!** hrozí 2.Dg2+, 1. - Jg7 2.Sd3+ V:d3 3.c:d3 mat, 1. - Jg6 2.V:d4+ c:d4 3.Jc5 mat.

Komentár rozhodcu (B. Formánek): *Zaujímavá novostrategická trojťažka s recipročnou zámenou hier vo forme dvoch riešení. Bolo by zrejme zjednodušujúce povedať, že ide „iba“ o rozšírenú dvojťažku.*

GK)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 35. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: júl 2021

LEOPOLDOVSKÉ HODY 2021

ŠPECIÁLNY
HOST **BYSTRÍK
BANDA**

PIATOK 30. 7. 2021

18:00 Hodový futbalový zápas Starí páni
Leopoldov - Starí páni Červeník (štadión)

18:00 - 19:00 Svätá omša

od 20:00 Hodová zábava DHZ Leopoldov
(Spolková záhrada)

SOBOTA 31. 7. 2021

SOKOLY

Poznáte z relácie
Všetko, čo mám rád

Klub slovenského
folklóru

MESTEČKO

9:00 – 19:00 Hodový turnaj vo štvorhre
– LTC Leopoldov (tenisové ihriská)

14:00 Hodový futbalový zápas Starší dorast (U19)
MTK Leopoldov - OFK Bučany (štadión)

16:00 – 20:00 Výstava obrazov Emila Pauloviča
(MsÚ Leopoldov)

17:00 Majstrovské futbalové stretnutie (VI. liga)
MEVA SPORT 1. kolo
MTK Leopoldov - OŠK Križovany nad Dudváhom

18:00 - 19:00 Svätá omša

20:00 - 21:00 **Bystrík Banda (Námestie sv. Ignáca)**

od 20:00 Hodová zábava MTK Leopoldov (Spolková záhrada)

NEDEĽA 1. 8. 2021

10:00 - 12:00 Slávnostná svätá omša

16:00 - 20:00 Výstava obrazov Emila Pauloviča (MsÚ Leopoldov)

16:00 - 17:00 Mestečanka (Spolková záhrada)

17:30 - 18:30 Klub slovenského folklóru Mestečko
„Ameriku som zvandroval...“

Folklórne pásmo piesní a tancov – premiéra (Spolková záhrada)

19:00 **Hudobná skupina SOKOLY (Spolková záhrada)**

Na atrakcie s lunaparkom, stánkový predaj a tradičných remeselníkov sa môžete
tešiť v sobotu a v nedeľu v popoludňajších hodinách.

PONDELOK 2. 8. 2021

17:00 - 20:00 Výstava obrazov Emila Pauloviča (MsÚ Leopoldov)

Podujatie bude prebiehať v súlade s aktuálnymi protipandemickými
opatreniami. Zmena programu vyhradená.

Viac informácií:

www.leopoldov.sk

Facebook Mesto Leopoldov

aplikácia Správy o meste Leopoldov

0910 863 986

ENVIRAL
Member of Envien Group

